

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:43, leidžiasi 4:29

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
RAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Lapkričio-November 18 d., 1971 m.

Kaina 15c

272

SIŪLO KUDIRKOS VARDU PAVADINTI GATVĘ

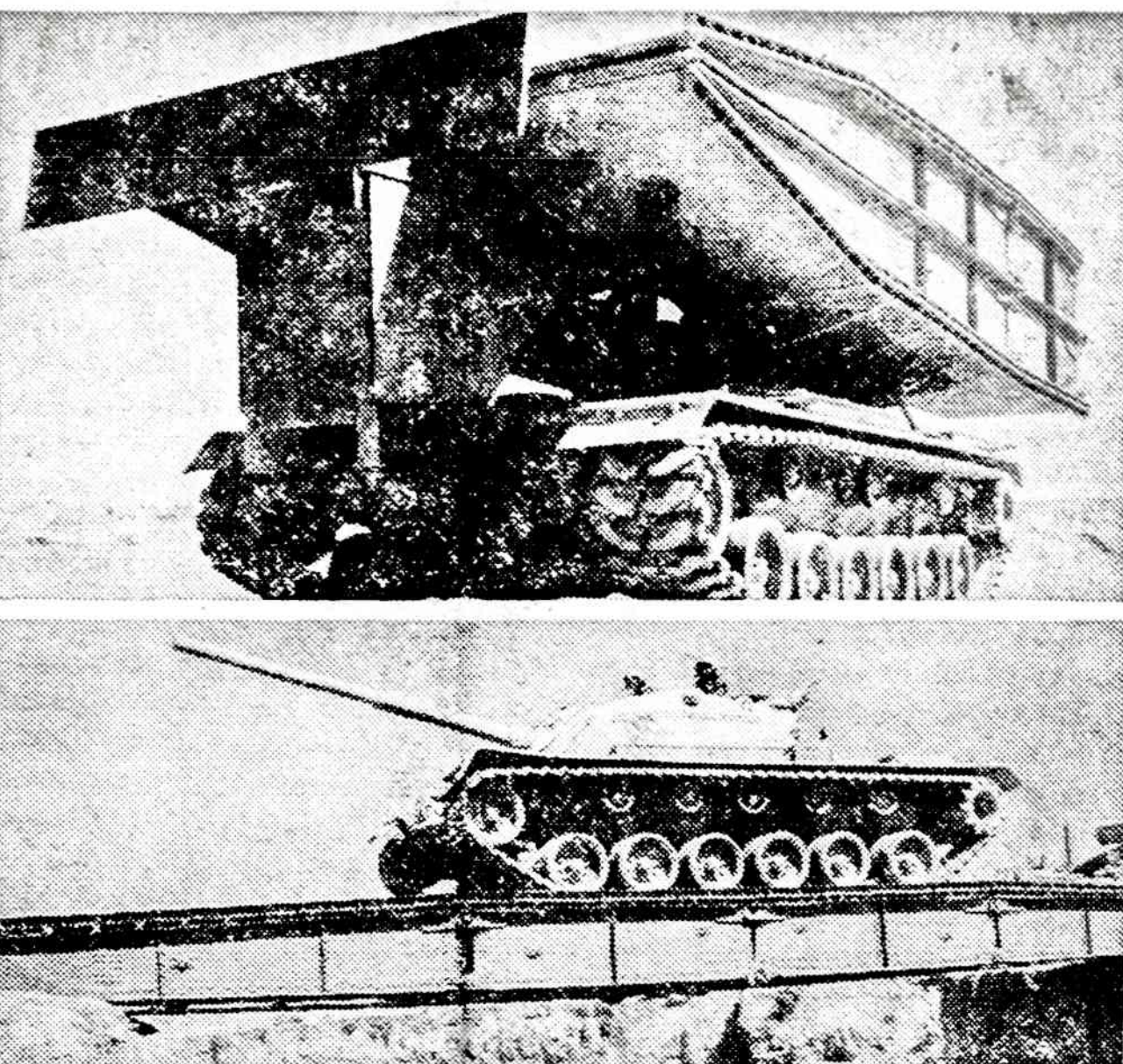
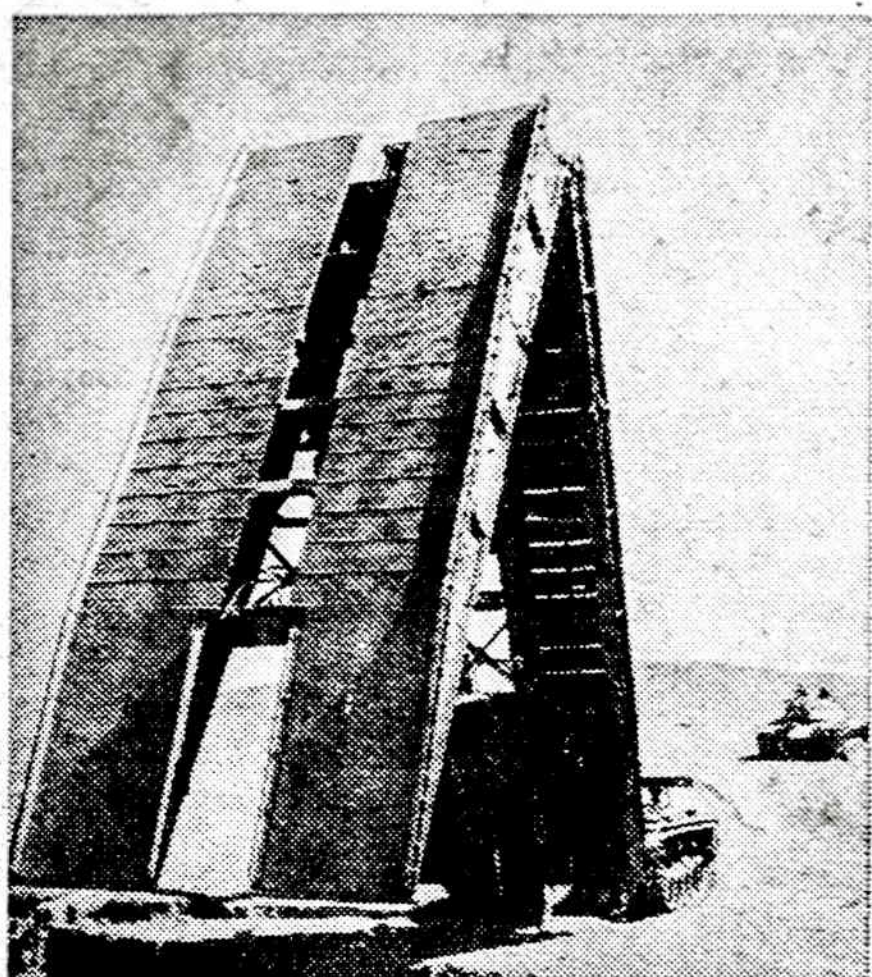
P. Vietname pakilo maisto kainos

SAIGONAS. — Vyriausybė paskelbus ekonomines reformas, maisto, ypač ryžių, kainos pakilo 50%. Valdžia nutarė nuvertinti piestrą iš 275 už dolerį iki 400 piestrų už dolerį. Ši reforma gyventojų tarpe nepopuliari, gyvenimas taps sunkesnis.

Korespondentai nurodo, kad visi aukštieji P. Vietnamo ekonomistai, dirbantys finansų ministerijoje, yra mokslus baigę Amerikoje. Jie ir Vietname siekia įvesti grynai kapitalistinė ekonomiką.

Vyriausybė tvirtina, kad P. Vietnamas anksčiau ar vėliau turės stovėti ant savo kojų kairinėje ir ekonominėje srityje, kai pasibaigs Amerikos parama. Tam esą reikia ruošti iš anksto.

Izraelis išbandė savo dykumose naują tanką, kuris su savi vežiojasi sudedama, metalinį tiltą. Dykumose pasitaiko įvairių tarpeklių, išdžiūvusių upelių, kurie paprastai tankams sunkiai įveikiami. Tiltas palengvina tankų puolimą.

SEN. PERCY PASIŪLĖ 69-TĄ GATVĘ PASKIRTI SIMO KUDIRKOS GARBEI

ČIKAGA. — Vakar Čikagos rytiniai laikraščiai paskelbė žinią, kad sen. Charles Percy "Urge naming of street for Lithuanian" ir "City Asked to Honor Seaman". Pasiteiravus sen. Percy įstai goje patirta, kad tikrai sen. Percy prašė Čikagos miesto merą Daley pavadinti vieną Čikagos gatvę Simo Kudirkos garbei jo vardu. "Chicago Tribune" paskelbė, kad siūloma Kudirkos vardu pavadinti dalį Marquette Road, o "Sun Times" pranešė, kad siūloma gatvė yra 69-toji tarp Western ir California bei toliau už parko tarp Central ir Kolmar gatvių. Senatorius Percy įstai ga paaiškino, kad siūloma gatvė yra tikrai 69-toji tarp Western ir Cicero ave.

Islandija prašė: "Nesiųskite negrų"

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmų narys Ronald Dellums iš Kalifornijos iškėlė seną, dar prezidento Kennedžio valdžios susitarimą su Islandijos vyriausybe. Islandijoje yra kelios JAV karinės bazės, aviacijos ir karo laivyno žinioje, su apie 3,000 kareivių. Islandija prašė JAV vyriausybę nesiųsti per daug negrų.

Nuo 1963 metų Islandijos bazėse buvo laikoma pradžioje 30 negrų, o vėliau ir tas skaičius buvo sumažintas iki 6-4 negrų, gerai parinktu, vedusių ir rimtų vyrų.

Atstovas Delleums, paskelbdamas kai kuriuos raštus tuo klausimu, kaltina buvusias vyriausybes ir karinę vadovybę rasizmu. Islandijos vyriausybė atsisako šią žinią komentuoti.

Kosygino vizito Kanadoj atgarsiai

BOSTONAS. — Antradienio "Christian Science Monitor" laiš kų skyriuje spausdina Elonos Vaisnys iš North Haven, Conn., ir N. Bielski iš Toronto, Ont., laiškus, kuriuose abu autoriai kalbama apie sovietų premjero Kosygino vizitą Kanadoje ir minėto laikraščio bendradarbio pasipiktinimą demonstracijomis prieš Kosyginą. Elona Vaisnė nurodo, kad pabėgėliai iš sovietų užimtų kraštų, kurie daug meliava vėlyti būti nepriklausomi, negali neįsiti atsakomybės už savo gimines, draugus likusius pavergtuose kraštuose. Pabėgėliai jaučia pareigą priminti pasauliui tikrąją padėtį.

Bielski nurodo, kad laikraštis turėjo paaiškinti demonstracijų motyvus. Jei Vengrijos ar Čekoslovakijos skriaudos dar gyvos atmintyje, tai latvių, lietuvių ar estų tautos daug daugiau nukentėjo ir Kosygino vizitas davė progą priminti pasauliui, kad toms tautoms vis dar paneigiama teisė laisvai apsispręsti, nors pasaulis norėtų tą faktą užmiršti šioje susitaikinimo eroje.

NEWARKAS. — Federaliniame teisme vienas prancūzas prisipažino atvežęs į Ameriką 12 mil. dol. vertės heroino. Jo grupėje buvęs vienas aukštas Prancūzijos saugumo valdininkas ir jis turėjęs kontaktą Prancūzijos konsulate.

SINGAPURAS. — Indonezija ir Malazija susitarė laikyti Malakos ir Singapuro sąsiaurius "ne tarptautiniais sąsiauriais". Abi valstybės palinėjos uždrausti bet kuriam laivui plaukti tais sąsiauriais.

Sen. Percy savo laiške reiškia viltį, kad meras Daley, miesto tarybos pirmininkas, parems sumanymą pavadinti vieną gatvę Kudirkos vardu. Gatvės turėtų eiti per rajoną, kur gyvena daug lietuvių. Senatorius pridėda, kad Simo Kudirkos tragedija yra asmeninė tragedija tūkstančiams Amerikos lietuvių, kurie gyvena Čikagoje. Laisvojo pasaulio sąžinė buvo sujaudinta nežmoniško ir žiauraus sovietų elgesio, kai Simas Kudirka buvo nepateisinamai sugrąžintas į valią. Jo vardu pavadinimas gatvės parodytų Čikagos žmonėms ir pasauliui, kad Simo Kudirkos likimas nėra ir nebus pamirštas, rašo sen. Percy.

Šio senatoriaus laiško proga Čikagos spauda vėl prisiminė Kudirkos tragediją ir nurodė, kad jis užėmė pirmąją puslapio 10 metų kalėjimo bausmę.

Sen. Percy sekretorė pon. Gretchen James pareiškė, kad gatvė, siūloma pavadinti Kudirkos vardu buvo parinkta po šio rajono gyventojų apklausinėjimo. Miesto tarybos narys, 13-to wardo aldermanas, Casimir J. Staszczuk formaliai siūlys gatvės pavadinimo rezoliuciją Miesto tarybos susirinkime lapkričio 29 d.

Brazilija nuramino Urugvajaus kairę

RIO DE JANEIRO. — Brazilijos kaimynas Urugvajus rengiasi rinkimams, kurie įvyks lapkričio 28 d. Juos laimėti daug šansų turi marksistinė kairė, susiorganizavusi į plačią koaliciją, kurioje yra ir komunistai ir krikščionys demokratai. Šis "Platus Frontas" tikisi laimėti, tačiau bijo, kad kaimyninė Brazilija, valdoma dešiniųjų karininkų, gali po rinkimų įsikisti ir nuversti išrinktą valdžią.

Norėdama nuraminti Urugvajaus baime, Brazilija atšaukė numatytus kariuomenės manevrus, kad jie neveiktų į Urugvajaus balsuotojų nuotakas. Manevrai turėjo įvykti netoli Urugvajaus sienos. Be to, Brazilijos kariuomenės vadas gen. Orlando Gisel savo kalboje pabrėžė, kad Brazilija neturi jokių imperialistinių tikslų ir nesirengia nieko pulti.

PARYŽIUS. — Prancūzijos statistika rodo, kad per šiuos metus pirmą ketvirtį valstybės mokėjimų balansas turėjo 39 mil. perteklių, kada pernai paskutinis ketvirtis rodė 88 mil. dol. deficitą.

NEW YORKAS. — Fordo fondas paskyrė vieną milijoną dolerių Amerikos indėnų teisių gynimo organizacijai. Pinigai skirti trejiems metams.

KINŲ LINIJA VIDURINIŲ RYTŲ KLAUSIMU SKIRSIŠ NUSO SOVIETŲ

NEW YORKAS. — Politiniai stebėtojai Jungtinėse Tautose, analizuodami Kinijos delegacijos kalbą, visi vieningai prieina išvados, kad iš kalbos sprendžiant, Kinija aktyviai dalyvaus Vidurinių Rytų konflikto nagrinėjime ir, gal būt, priešinsis dabartinę Sovietų Sąjungos politikai. Kinų užsienio reikalų viceministeris kalbėjo ne apie vieną "supergalybę", bet naudojo daugiskaitą — "supergalybės", turėdamas galvoj Amerika ir Sov. Sąjungą. Kinijos pastangos Viduriniuose Rytuose gali sumažinti sovietų įtaką arabų tarpe.

Kinija lapkričio 10 d. paskelbė apie santykių užmezgimą su Libanu. Keliaudama į Paryžių ir New Yorką, kinų delegacija trumpam laikui buvo sustojusi Kairo aerodrome, kur delegacijos vadas padarė pareiškimą. Vidurinieji Rytai būsią svarbioje eilėje kinų delegacijos darbotvarkėje, pareiškė viceministeris Chiao Kuan hua. Kinija remianti Egipto kovą prieš imperializmą ir pritarianti taikai, paremtai teisingumu.

Kinų viceministerio kalboje iškeliamas Palestinos gyventojų klausimas. Iki šiol Kinija prieštaravo Saugumo Tarybos rezoliucijai, šaukdama arabus į kovą. Tai griežtesnei linijai pritarė Palestinos partizanų organizacijos, Sirija, Alžiras ir Libija.

Egipto laikraštis Al Ahram lapkričio 11 d. skelbė apie svarbių Egipto ir Kinijos kontaktus. Kiek vėliau buvo paskelbta, kad Egipto užsienio reikalų ministeris žada važiuoti į Kiniją. Iki šiol Kinijos įtaka arabų tarpe ribojosi jos ryšiais su Palestinos pabėgėliais, Sirija ir Pietinių Jemenu, kurie visi gaus iš Kinijos ginklų.

Kinijos delegacija balsavo už rezoliuciją, kritikuojančią Amerikos kongresą už prekybos ryšių su Rodezija skatinimą. Kinų ambasadorius po balsavimo atsisotęs paaiškino, kad jo balsavimas nereiškia, jog Kinija priitaria ankstyvesnėms tuo klausimu rezoliucijoms. Manoma, kad Kinija laikys daugelį rezoliucijų, priimtų prieš kinų delegacijos atvykimą, nelegaliomis.

Neabejojama, kad Kinijos delegatų elgesys Jungtinėse Tautose bus stebimas su dideliu dėmesiu.

NEW YORKAS. — Į Kinijos puolimus prieš Ameriką Jungtinėse Tautose, Amerikos delegacija apgailestavo "šaudymą iš tuščių retorikos patrankų".

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Du diplomatai konkuruoja dėl Jungtinių Tautų sekretoriaus vietos. Suominijoj Max Jakobson ir Austrijos Kurt Waldheim. Jie abu ir jų rėmėjai renka balsus delegacijų tarpe. Dar nežinia, kurį palaiko didžiosios valstybės, jų tarpe ir Kinija. Trečias kandidatas yra Čilės Felipe Harrera, geras Čilės marksisto prezidento draugas. Manoma, kad Amerika jo kandidatūros nerems.

LONDONAS. — Shell bendrovė užsakė Norvegijoje 9 tanklaivius po 32,000 tonų už 112,8 milijonus dolerių. Lig šiol tai didžiausias vienkartinis užsakymas norvegų įmonei.

MASKVA. — Sovietai paskelbė, kad jų mokslininkai sėkmingai pasiuntė laserio spindulį į mėnulį, kur spindulys, atsismušęs į Amerikos astronautų palik tą reflektorių, sėkmingai sugrįžo žemėn. padėdamas tiksliai apskaičiuoti atstumą tarp žemės ir mėnulio.

MALINDI. — Kenijoje italų-amerikiečių mokslininkų grupė sėkmingai pasiuntė į erdves Italijos statytą satelitą su Amerikos raketa. Satelitas svėrė 114 sv.

Vokiečių - rusų oro linijos sutartis

BONA. — Vakarų Vokietija ir Sov. Sąjunga po ilgesnių derybų pasirašė oro linijos sutartį. Civilinės aviacijos ministeris Bugajevas, ambasadorius Falinas ir vokiečiai: transporto ministeris Leber ir užsienio reikalų ministerijos sekretorius Sigismund von Braun pasirašė sutartį, kuri leis vokiečių Lufthansos lėktuvams skristi į Maskvą, Taškentą, Kijevą

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Darbo unių atstovai nutarė nepasitraukti iš prezidento Algų-kainų komisijos, nors jie ir nepatenkinti tolimesniu atlynimų varžymu.

♦ American Motors automobilų įmonė pernai gavo 10,2 milijonų dol. pelno.

♦ Dešinieji Čilės studentai uždarė du universitetus, protestuodami prieš valdžios politiką universitetų atžvilgiu.

♦ Vakar prie Berlyno sienos komunistų sargybiniai apšaudė bėglius. Viena kulka atlėkė ir į Vakarų Berlyną. Vakaruose sužeistų nebuvo. Kas įvyko rytų pusėje, nežinoma, tik ant sienos spygliuotų vielų vakariečiai matė kabantį vyro apsiaustą.

♦ Prancūzijos karinė vadovybė paskelbė, kad 1975 m. visi slapti kariniai archyvai, liečią II-jį Pasaulinį karą, bus atidaryti istorikams.

♦ Meksika nutarė nutraukti diplomatinis ryšius su Tautine Kinija. Meksika balsavo Jungtinėse Tautose už komunistinės Kinijos priėmimą.

♦ Sovietų gynybos ministerija labai išgyrė mirusį šnipą Rudol Abeli, kuris mirė pirmadienį.

♦ Buves V. Vokietijos saugumo direktorius Reinhard Gehlen pareiškė, kad apie 40% visų komunistinių valstybių diplomatų, prekybos atstovų ir kitų pareigūnų vakaruose yra šnipai.

ŽENEVA. — Tarptautinė Darbo organizacija — ILO atidavė Tautinė Kinijos vietą komunistinei Kinijai. Panašiai jau pasielgė UNESCO ir GATT-muitų ir prekybos organizacija. ILO jau ir anksčiau varė komunistų propagandą ir dėl to neteko kongreso tai organizacijai skirtų lėšų.

SAIGONAS. — Amerikos karo lėktuvas puolė šiaurės Vietnamo priešlėktuvinę bateriją 70 mylių nuo š. Vietnamo sienos. Šiais metais tai jau 76-tas panašus puolimas.

ir Leningradą, o Aerofloto lėktuvams bus galima skristi į Frankfurtą iš dar 3 miestus. Lėktuvai skris du kart per savaitę, pradedant vasario 1 d. Neskelbiama, kokiuose dar aerodromuose be Frankfurto, nusi-leis sovietų lėktuvai.

PAKISTANE AUGA CIVILINIS KARAS

DACCA. — Pasaulio kanceliarijose daug rūpesčių sukelia įtempimas ir susišaudymai prie Indijos-Pakistano sienos, tačiau Rytų Pakistano gyventojams daug didesnis rūpestis yra civilinis karas pačiame Pakistane. Daccos mieste elektros srovė yra labai silpna, nes pagrindinė jėgainė buvo susprogdinta Mukti Bahini (Laisvės Kovotojų) pogrindžio. Chittagongo uoste dugnų aukštyn guli 1,000 tonų tanklaivis. Jis nuskandintas prie pat didelio, naujo grūdų sandėlio ir truko laivams su javais prie jo priplaukti.

Shylet provincijoje susprogdinta geležinkelio linija, todėl valdžia nebepali išvežti 20 milijonų tonų arbatžolių, skirtų eksportui. Liniją susprogdino bengalų partizanai. Lapkričio 3 susprogo Siddhirganj elektros jėgainė. Bombos buvo padėtos jėgainės viduje, nors laukė ją saugojimo kareivių būrys. Vietoj buvusių 65 megavatų, kuriuos sunaudodavo Daccos miestas, dabar beliko tik 11 megavatų srovė, kurios vos užtenka butų apšvietimui.

Rytų Pakistano valdžia daugelyje vietų naudoja prieš bengalų partizanus razakarus (savi saugos dalinius) Jiems valdžia bijo duoti geresnių ginklų, nes bengalai dažnai juos nuginkluoja. Mukti Bahini vis geriau apginkluojami iš Indijos gaunamais ginklais ir vis daugiau jų baigia karinį apmokymą. Pakistano kariuomenė, negalėdama visur būti, paprastai skaudžiai nubaudžia vietinius gyventojus už partizanų veiksmus. Kariuomenė apsupusi įtariamą kaimą, jį visai sunaikina, sudegina, nepalikdama derliaus laukuose ar soduose. Viskas sulyginama su žeme. Gyventojai todėl, nors remdami laisvės kovotojus, pratę jo nieko nedaryti jų apylinkėse, nes bijo kariuomenės keršto.

Korespondentų žiniomis, Rytų Pakistane apie ketvirtadalį viso ploto kontroliuoja mukti bahini jėgos. Kariuomenės įgulos yra didesniuose gyventojų centruose, o provincijoje, ypač nakties metu viešpatuoja partizanai. Visas bengalų politinis ir karinis centras yra Kalkutoje, buvusiam Pakistano konsulate, kurio bengalai tarnautojai perėjo į Bengalijos tarnybą. Šie bengalai diplomatai su 65 pareigūnais vadovauja politiniam bengalų darbiui, veda pasitarimus su Indija ir plečia informacijos tinklą.

OSLO. — Norvegija nutarė užmezgti diplomatinis ryšius su šiaurės Vietnamu.

Informavo rusus apie sąlygas Marso

PASADENA. — Mariner 9 programos direkt. Dan Schneiderman pasiuntė laišką sovietų erdvės tyrimų vedėjui dr. Zulinui, pranešdamas, kad Marso paviršius dengia tirštas dulkių sluoksnis, kilęs, matyt, nuo stiprių vėjų. Sovietai įspėjami, kad tie smarkūs vėjai gali apsunskinti jų numatytą aparatų nuleidimą ant Marso.

Sovietai anksčiau yra bandę nuleisti aparatus, kurie turi antenas. Jei tie aparatai su radijo siųstuvais nutūpia lygioje vietoje, antenos paprastai yra atsuktas žemės kryptimi. Amerikiečiai bijo, kad smarkūs vėjai gali tuos aparatus parversti, antenas nukreipti kita kryptimi, kas panaikintų ryšį su žeme.

Š. Airijoj nėra kankinimų, bet...

LONDONAS. — Britanijos komisija aiškinusi, ar tikrai šiaurinė Airijoj yra kankinami politiniai kaliniai, susilaukė prieštariškų, kad jos paskelbtas raportas yra tik žaidimas žodžiais. Komisija nurodė, kad kaliniai, kurių pradžioje buvo 980, o dabar liko tik 472, buvo verčiami ilgas valandas stovėti iškėstomis kojomis, atsiremus rankomis į sieną, buvo maitinami riešais duonos ir stikline vandens kas šešias valandas, buvo verčiami bėgti ilgas distancijas. Jų cėlėse buvo nuolat siunčiamas garsumas elektroninis garsumas, šnypštimas, kaliniai turėjo nešioti ant galvos maišus, jiems nebuvo leidžiama miegoti.

Visa tai komisija nevadina kankinimais ar brutalumu, bet tik prastu kalinių laikymu. Toks raportas sukėlė pasipiktinimą airių tarpe.

VLADAS MINGELA

ALEKSANDRO KURŠAICIO, LIETUVIŠKAI-VOKIŠKO ŽODYNO II-JAM TOMUI IŠEJUS

"Thesaurus Linguae Lituanicae" (T. I ir II)

Mano knygų lentyną iškiliai puošia šio žodyno I-sis ir II-sis tomai. Apie I-jį tomą Naujienose jau esu rašęs 1970 m. Tad nedera nutylėti ir apie II-rąjį tomą, nors jau kiek ir uždelsta.

Kaip ir I-masis, II-rasis išleistas (išspausdintas) ant geriausio kreidinio popieriaus, iriais kalenkorio viršeliais, kurie yra tamsiai žali. Meniška gražus raidynas. Švarus spaudos darbas. Bent man neteko pastebėti kokių netikslumų bei korektūros klaidų. Reikia pripažinti — preciziškai švariai atliktas darbas! Leidėjas: Vandenhoeck — Ruprecht 1970 — 1971 m. Redakcinę kolegiją sudaro: 1. Wilhelm Wissman (mires), buvęs Miuncheno universiteto Indogermanistikos katedros ordinarinis profesorius. 2. Erich Hofmann — Kielio universiteto Indogermanistikos katedros ordinarinis profesorius. Pateičiaji — bendradarbiai: Arminas Kuršaitis ir Herta Krick. Visus būtinus vertimus lietuvių kalbon atliko: išvertė pratarmes, supažindino su lietuviškuoju anglosaksisku kultūrinio pasauliu Dr. Liucija Baldauf — Jurgutytė, Miuncheno u-t'o lietuvių kalbos profesorė — lektorė.

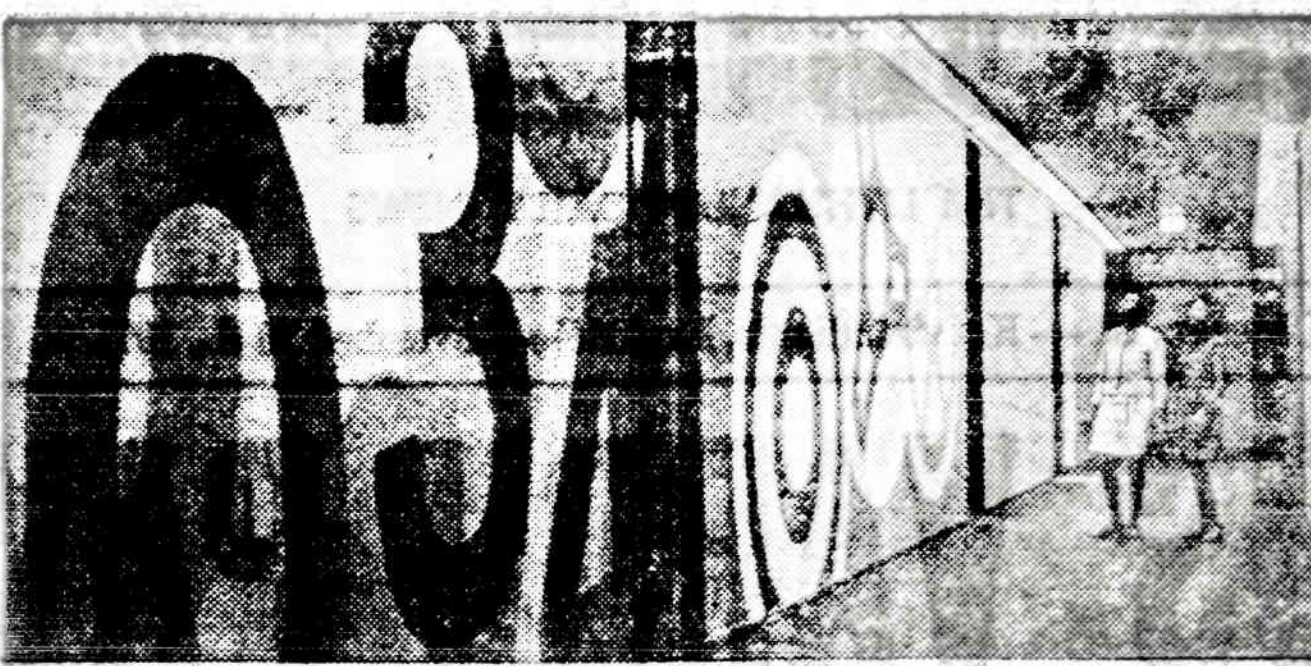
Šio žodyno I-jame tome 736 psl., gi II-jame 896 psl., Abiejuose tomes 1632 psl. Neoficialiomis žiniomis paskelbiant, esą yra išleistas ir III-ty-sis, paskutinis šio žodyno to-

mas, kurį teks apžvelgti šių metų gale, ar kitų pradžioje. I-sis, kaip ir šis II-rasis, tomas yra 9 1/2 x 6 3/4 colių formato. II t. pradėdamas "ingio" aptarimu, būtent: "ingis, f. Bet. B k ir s, Kam., fem. — ēder, die Traege, Faulenzer, Tagedieb"; J. Mz., Bro.; jūs piktieji ingiai. Kriv. 24, 6 23 h.; ir užbaigiamas 1623 psl. "nužiūrėjimas" ir "nužiūrėti" aptarimu. Štai

nužiūrėjimas 1. 'das Hinsehen, Hinblicken'. — 2. 'der Verdacht, das Misstrauen'. — 3. 'nuziūrėti, nuziūri, — ėjau I. intrans. 1. 'hin, — hinabsehen, hinblicken'. — 2. 'argwohneisch, misstrauisch sein'. — II. trans. k. 'sich wonach umsehen, umtun'. — tinkamą vietą. EdHerm.G. — erspaehten'. Liet. B. III 18 — refl. nusi. 1. 'sich nichtsattsehen koennen'. — 2. 'genau ansehen, betrachten'. 3. 'sich etwas merken'. — 4. nuo kō (id' der Schule vom Nachbarn 'absehen'. SchT. nusiūžrėjės į kitus 'im Hinblick auf die anderen, im Vergleich zu den anderen'. Ser..

III-čiajame tome turi tilpti šių raidžių gausus žodynas, būtent: o, p, r, s, š, t, u, ū, y, v, w, x, z ū ž. Atrodo, kad šiam paskutiniam tomui reikės 1000 psl., bet kadangi šių 14 raidžių žodynas neatrodo, kad būtų gausus, galima prielais-ti, kad šis tomas ir nebus toks storas.

II-rojo t. aplankė skelbia-

Vienos įstaigos koridorius Kalifornijoje pagrazintas modernios grafikos piešiniais.

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

Po skilimui Susivienijime prasidėjo santaika ir pažanga

(Tęsinys)

Visa tolimesnė to susivienijimo lietuvininkų katalikų istorija iki skilimo 16-me seime 1901 metais yra pilna tarpusavio bar-nių, rietenų ir bylinėjimųsi, ir — kas charakteringiausia — pa-čių kunigų tarpe.

Kai varnas varnui akį kerta

Prasidėjo nuo teologijos dak-taro kun. Juodišaus, kurs pa-kėlė maištą prieš "Vienybę Lie-tuvninkų" už tai, kad jį pradė-jo redaguoti lietuviškai susipra-tę inteligentiškesni žmonės J. Andziulaitis ir kun. Burba, ku-rie pradėjo ištaisyti net paties Juodišiaus barbariška kalba ra-šytus rašinius. Pagaliau, kai Plymoutho kleboną kunigą Juo-dišiu dėl jo nedoro gyvenimo vy-skupas suspendavo iš kuni-dingą mokslinę ir kultūrinę tradiciją, kuri nuspelno tikrai nuoširdžios pagarbos".

a) "Šio žodyno (jis aptaria I-jį tomą) išleidimu jau 125 metus trunkanti intensyvi Kur-šaičių šeimos veikla kalboty-ros srityje." Iš tikrųjų tai įspū-dinga mokslinė ir kultūrinė tradicija, kuri nuspelno tikrai nuoširdžios pagarbos". b) Mūsų kalbininkas prof. dr. Pr. Skardzius Drauge 1968 XI. 30 Nr. 282 pabrėžė: "...jame duodama labai daug ne tik šių laikų, bet ir iš-senesnių šaltinių išplaukusių žodžių, kurių kartais nerandi nei ir didžiajame "Lietuvių kalbos žodyne; daugumas do-džių kirkčiuojama, kaip ir ki-tuose dabartinuose kirkčiuotuo-se žodynuose".

Tačiau jeigu žiūrėtume į šį žodyną sumodernėjusios lietu-vių kalbos akimis, tai, atvirai sakant, jis daugelį nuviltų. Tačiau žvelgdami į šį žodyną kalbos istoriko akimis, rasi-me jame neišsamią aukso ar deimantų kasyklą. Šis žo-dynas, be abejo, užpildo mil-žinišką spragą lyginamajame kalbų moksle: nors lietuvių k. indogermanistikos moksle vai-dina labai svarbų ir nepakei-čiamą vaidmenį, bet mes ne-turime ligi šiol stambesnio žo-dyno, kurs būtų jungęs se-nąją ir dabartinę rašomąją.

Šio žodyno pratarmėje (I t.) leidėjas atkreipia dėmesį į ke-lias svarbesnes šio žodyno ypatybes: a) Aleksandro Kuršaičio žo-dynas ištiesi kirkčiuotas; b) autoriaus lietuvių kalbos žodžių žodynas yra labai tur-tingas ir išsamus; žodynas su-darytas prisilaikant tam tiks-lui naudojamų mokslinių pa-grindų bei tvarkingos siste-mos. Žodžiams, kurių jis pats plačiau nepaaiškina, A. Kuršai-tis nurodo atitinkamus šalti-nius; c) autorius pateikia daug-lio lietuvių kalbos žodžių eti-mologijas. Daug dėmesio jis kantrybės jis skiria ir lietuvių kalbas išvestiniams žodžiams; d) itin daug šiame žodyne randame specialių terminų iš žemės ūkio, botanikos ir zolo-gijos sričių, mažiausiai iš teh-nikos ir inžinerijos — ir tai su-prantama.

A. Kuršaičio žodynas yra žy-mios lietuvių kalbos lobyno dalies paminklas.. L. V. Z. The-saurus Linguae Lituanicae Tomas I. 1967 m. Lietuviškoji pratarmė, XV — XIXpsl.

Baigiant šio žodyno apžval-gą, norėčiau kreiptis į visus šviesuosius lietuvius, kad ga-lintieji ir sugebantieji paban-dyti šį kalbinį lobyną bent po vieną komplektą (I — III t. t.)

Visa tolimesnė to susivienijimo lietuvininkų katalikų istorija iki skilimo 16-me seime 1901 metais yra pilna tarpusavio bar-nių, rietenų ir bylinėjimųsi, ir — kas charakteringiausia — pa-čių kunigų tarpe.

sigrobes Susivienijimo knygas 1,721 narij ir žde turėjo \$2,237. ir vengdamas arešto už vagys-tę pabėgo į Pittstoną ir pasislėpė pas kunigą Sedvydį, kitas kuni-gas Kaulakis už Susivienijimui iš Europos atsiųstų knygų kri-minališką pasisavinimą buvo areštuotas. Po didelių triukšmų, kunigų Miluko ir Kaupo nus-kriaustieji delegatai, kitiems pritarant aplėdo seimo salę. Iš-ėjo visi 29 suspenduoti delega-tai ir 14 rūtomis paženklin-tųjų, kurie savo rūtas numetę prisidėjo prie nuskriaustųjų — viso 44 delegatai, jų tarpe du kunigai: Žilinskas ir Žebrys. Jie ant greitųjų nusamdė kitą sve-tainę tėsę seimą toliau, išrinkda-mi seimo pirmininku Dr. K. Drangeli, raštininkais P. Miko-lainį ir V. Ambrozavičių, ir sei-mą baigė, nutardami Susivie-nijimą pavadinti tautišku, o liku-sįjį kuniginiu, bet ir be nuta-rimo nuo šiol prasidėjusių dvi-ju susivienijimų pavadinimai buvo aiškūs, nes naujasis faktiškai tikrasis oficialiai pasivad-i-no "Susivienijimu Lietuvių Ame-rikoje, arba SLA, kaip buvo čar-mterije, o su kunigais pasiliku-sioji susivienijimo dalis jau va-dinosi Susivienijimu Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje arba SLRKA.

SLA pradėjo veikti su 616 na-rių ir 15 dolerių 40 centų izde, o sekanciais 1902 metais susirin-kus 17 seimui Bostone jau turėjo

Situojau tarpu Susivienijimo narių skaitlius augo neišpasa-komai. Kiekviename "Vieny-bės" numeryje buvo pakvituoja-ma po 70,100 ir 200 naujai pri-sirašiusiųjų prie Susivienijimo narių. Šitas nepaprastas Susi-vienijimo augimas greičiausia išaiškinama Susivienijimo Cen-tro Valdybos mokėjimu reikalus vesti, kas iš dalies buvo gal dėl-to, kad joje nebuvo nei priešin-gų, nei užsikepusių politikų. Vi-si jos nariai klausė savo sąžinės balso ir nebuvo prieštasties ko-kiems piktumams rasti.

Kuopose taipgi nebuvo skirs-tymosi į partijas; visus rīšo vie-nas tikslas — Susivienijimo la-bas ir kiekvienas stengėsi gauti kuodaugiausiai Susivienijimui narių ir išiega buvo vienas dides-šis Susivienijimo augimas.

(B. d.)

J. Pr.

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleko Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus, 864 psl. Kietas viršelis \$10.00, minkštasis \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografi-jos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniski ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, ban-ka ir kt.

Interieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pastūsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Kalgietis išpūdziai oku-puotoje Lietuvoje apsilankius, 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Piktantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išteista, 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vy-tauto bruožai, paliečiant lo laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją, 211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsuntus čekį ar pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnėji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį — Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus lai-kus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko para-šytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijungs kiekvieną, kas jį atsiėmė ir pa-žinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakoji-mas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių švie-sulių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio — Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Ame-rikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJENŲ" ADMINISTRACIJOJE

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai išteista, 592 psl. \$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai išteista, 484 psl. \$4.00
Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai išteistas, 431 psl. \$7.50
Prof. Vac. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl. išteista — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., išteista — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai išteista, 416 p. \$5.50
Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
P. Liūdžiū, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIŪDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJĄ AMERIKOJE, 297 p. išteista — \$5.00 minkštasis viršelis — \$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai išteista 968 psl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

Not everyone buys Bonds for retirement.

Not everyone buys bonds. Especially since the new higher interest rates went into effect. U.S. Savings Bonds now pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months 46% for the first year; there-after 5.20% to maturity. Interest like that makes Bonds a great way to save for the extra things that make living a little bit more fun. Bosts, vacations, campers, a place at the lake or in the mountains. Things you can enjoy while you're still feeling young. You can get your savings plan started by joining the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-a-Month Plan where you bank. Start saving now. Bonds are for more than retirement.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

SPAUDOS PABIROS

(Tęsinys)

"Kai rusai, susiradę vėl pasigriebė Kudirką ir pradėjo iš naujo jį mušti, pora Pakrančių Ap-saugos jūreivių bandė įsikšti, bet šešiams rusams tuo laiku pasisekė lietuvių nugalėti, su-mušti jį iki sąmonės netekimo, surašioti nuo kaklo iki kojų vir-vėmis, susivynioti į paklodę ir, įsimetus į Vigilant pagalbinį lai-velį, Vigilant laivo jūrininkų pa-ruošę ir į vandenį nuleistą, nu-sigabenti į rusų laivą..."

"Aš mačiau, jog jie nori šokti ir sustabdyti tą brutalumą, bet jie negalėjo. Aš tikui, kad ir ko-manderis (vadas) Eustis nenorėjo gražinti jūreivių, bet ir jis nieko negalėjo daryti: jis priva-lėjo vykdyti gautą įsakymą."

"Aš pats nepaprastomis pa-stangomis turėjau valdyti save. Ar jūs kada matėte amerikonus, stovinčius ir tik stebėtinus, kaip nekaltas žmogus kankinamas?" (Deja, mes tokių atsitikimų ži-nome ne vieną... J.). "Aš taip pat ten stovėjau, stebėjau ir kramčiau savo lūpas, kol iš jų ištryško kraujas..."

"Buvo apie 11 val. 30 min. nakties, kai po devynių su puse valandos išbuvus Vigilant laive Kudirka rusų jūrininkų buvo

įsimestas į amerikonių laivo pa-gelbinį laivelį, čia vėl pakarto-tinai daužytas į galvą ir susigra-zintas į rusų laivą — "Soviets-kaja Litva".

Tai tikrai vienas iš daugelio dešimčių rašinių, 1970 m. lapkri-čio pabaigoje ir gruodžio mėne-sio buvusių Amerikos didžiųjų su-se laikraščiuose.

Pavyzdžiui, Bostone dukart dieniniuose leidiniuose:

"The Boston Globe" (duome-nys nepilni, nes neturima paran-kėje visų tų laikraščių numerių) nuo 1970 m. lapkričio mėnesio mėnesio 27 iki tų metų gruodžio mėn. 18 dienos apie Kudirkos by-lą buvo 43 rašiniai ir įvairios 25 nuotraukos.

"Herald Traveler" nuo 1970 m. lapkričio mėn. 26 d. iki tų me-tų gruodžio mėn. 18 dienos buvo 39 straipsniai ir 25 nuotraukos.

"Record American" nuo 1970 m. lapkričio mėn. 27 d. iki tų metų gruodžio mėn. 18 dienos — 44 rašiniai ir 18 nuotraukų.

Net garsiajame "The New York Times" nuo 1970 lapkričio mėnesio 29 dienos iki tų metų gruodžio mėnesio 14 dienos apie tą Kudirkos bylą buvo 12 rašinių ir 7 nuotraukos.

Tiek apie amerikoniškąją spaudą. Joje kitose Amerikos vietovėse yra buvę ne mažiau tos bylos aprašymų ir nuotrau-komis pavaizdavimų. Ir ne vien

Maža kalytė kalbasi su dideliu arkliu Rocky River, Ohio, Lakewood arkliose, kur laikoma daug kalytų, kad arkliai būtų ramesni.

USA, bet ir įvairių pasaulio kraš-tų periodinėje spaudoje. Tai buvo pasaulinio masto įvykis, ra-dęs plataus atgarsio visose nau-jausių žinių pertekimo įstaigo-se: spaudoje, radijo stotyse ir moderniausioj susižinojimo imo-nėje — televizijoje. Retas ku-ris pasaulinis įvykis išsilaiko di-džiausių susižinojimo įmonių pirmosiose eilėse ir aktualijų pirmosiose vietose taip ilgai, kaip išsilaikė lietuvių Simo Kudir-kos išdavimo, byla: kriminalas buvo padarytas 1970 metų lap-kričio mėnesio 23 dieną. O to kriminalo stambmenų ir smulk-menų pavaizdavimas išsilaikė svarbiausių įvykių eilėse kone pusantro mėnesio.

Šitam teigimui paryškinti, štai keli amerikoniškų laikraš-čių tituliniai išsireiškimai:

"Russians Seize Defector Abo-ard Coast Guard Ship", — "The New York Times", 1970 m. lap-kričio mėn. 29.

"Land of the Free", — "The New York Times" 1970 m. lap-kričio mėn. 30 d.

"The Right of Asylum", — "The New York Times", 1970 m. gruodžio mėn. 2 d.

"Nixon Is Irked by Return Of Defector to Soviet Ship", — "The New York Times", 1970 m. gruodžio mėnesio 1 d.;

"Medeiros Hits Plight Of Sai-lor", — "The Boston Globe" 1970 m. lapkr. 29.

"Report on sailor's asylum expected today in Boston", — "The Boston Globe" 1970 m. lap-kričio mėn. 30 d.;

"Aide Says Incident 'Poorly Handled' — Nixon Orders De-fection Probe" "The Boston Globe", 1970 m. gruodžio mėn. 1 d.;

"Note Asks for Explanation", — "UN Protests Refusal of Asy-lum by US", — "The Boston Globe" 1970 gruodžio mėn. 2 d.;

"Accommodating Soviet ty-rants" (vedamasis), — "The Boston Globe", 1970 gruodžio mėn. 1 d.;

"White House hints court martial in asylum case", — "The Boston Globe" 1970 m. gruodžio mėn. 4 d.

"Bleding and Beaten, He Sob-bed", "O God, Help Me" — Red Seaman's Defection "Ordeal Told", — "Record American", 1970 lapkričio mėn. 27 d.;

"Demonstration in Hub To-day — Red Sailor's Asylum KO Protested", — "Record Ameri-can";

"Defector Hearings End", —

"Boston Herald Traveler" 1970 m. gruodžio mėn. 11 d.;

"Defector Threatened U. S. — Soviet Fish Talks", — "Boston Herald Traveler", 1970 m. gruodžio mėn. 13 d.;

"Court Martial Proposed in Defector Case", — "Boston He-rald Traveler";

"After Defector Probe Re-ported Received, CG Chief Reple-ces Ellis", — "Boston Herald Tra-veler", 1970 m. gruodžio mėn. 18 d. ir daugelis kitų.

Simo Kudirkos išdavimo by-la, ilgą laiką buvusi svarbiausių ir aktualiausių žinių centre, vis naujai iškyla į viešumą, kaip ap-gesęs ugniakalnis, ir naujomis gėdingos lavos srovėmis svilina akis jį išdavusiems ir jį kanki-nusiems bei 15 metų "Sunkiųjų darbų stovyklon" nuteisusiems už tariamą plačiosios "tėvynės" išdavimą.

Toji byla Lietuvos pavergė-jui yra įsiremusi, kaip aštri rakė-tis akin. Jis, pavergėjas, yra bandęs tą bylą užmuzoti savo melagingomis informacijomis ir tuo užmigdyti pasaulio dėmesį.

Atsimename, amerikoniškoje spaudoje šių metų pradžioje iš komunistinių šaltinių buvo pa-skildusi žinia, kad Simas Kudir-ka esąs laisvas, nepersekiojamas, gyvenęs Klaipėdoje, ir net esąs gavęs naują, patogų butą. Tik-tai, girdi, "Sovietskaja Litva" kapitonas Popovas, apsmelžęs Kudirką pavogus 2,000 rublių, įgrūstas kokioje tai koncentra-cijos stovykloje ketveriems me-tams.

Tai gryniasias melo išmis-las!

Kai ši žinia buvo įmanevuo-ta į laisvojo pasaulio spaudos puslapius, tuo laiku Simas Ku-dirka vos gyvas laukė bolševi-kiniame kalėjime Vilniuje ir čia visai buvo tardomas, buginamas ir... kankinamas.

Jo slapto teismo eigoje (šių metų gegužės mėnesio 17-20 d. pasiškėjo, kad šešių mėnesių ka-linimo metu jam buvo išsukinėti keliai.

O kiek ir kaip nukentėjo jo buvę pažįstami ir artimi prie-teliai lietuviai Lietuvoje, vargu ar kada istoriniai archyvai ati-dengs: komunistiniai okupantai ir jų pakalikai stengsis visomis įmanomis priemonėmis paslėp-ti savo barbariškų žygdarbių pėd sakus...

Jie buvo pasišovę ištrinti iš viešumos ir pačią Simo Kudirkos teismo eigą ir jos metu kanki-nio Kudirkos ištartus žodžius jo paties gynimosi kalboje pasa-kytus. Bet tie jo žodžiai, ku-riais išreiškiamas retai žmoni-jos istorijoje pasitaikęs asmens herojiškumas, savęs išsižadant, už gimtojo krašto teises ir lais-vę, šipuliais suskaldė okupanto išleista ant mūsų tėvynės Lie-tuvos teroro tvaiiku persunkta vergijos uždanga, ir pasklido laisvame pasaulyje!

Simo Kudirkos jo teisme pa-sakyti žodžiais skambėjo, skam-ba ir per amžių skambės, bylo-dami pavergtiems krašte ir lais-vėje esantiems broliams — se-sėms lietuviams:

"Aš nelaikau savęs kaltu, ka-

dangi aš neišdaviau savo Tėvy-nės Lietuvos. O Rusijos, šian-dien vadinamos Sovietų Sąjun-ga, aš nelaikau savo tėvyne..."

"Aš norėjau pabėgti nuo ne-paprastų scenų: juk nebuvo sa-vaitės, kad įvairiuose Lietuvos miestuose, jų aikštėse, nebūtų buvę rodomi sudraskyti Lietu-vos partizanų kūnai! Aš norė-jau pabėgti nuo bado, kuris tuo metu viešpatavo kolchozuose, o visiškai teisių nebuvimas pri-minė prieš 100 metų viešpatavu-sią Lietuvoje baudžiavą..."

"...Aš nelaikau didele ameri-kiečių tragedija, kad jie mane išdavė. Pagal Teherano, Jaltos ir Potsdamo konvencijų nutari-mus ištisos valstybės atsidūrė vergijoje..."

"Aš atsisakau savo asmeni-nės laisvės vardan mano tikro-sios tėvynės Lietuvos..."

"...Aš atsimenu, kai mokiausi Vilniuje, vietoje dviejų kalėji-mų vokiečių okupacijos laikais, buvo septyni sovietinio valdy-mo metu, ir juose buvo apie 20-000 kalinių. Kalėjimai buvo per-pildyti iki 1955 m. Jau 1950 me-tais lietuviai su vaikais bango-mis buvo siunčiami į koncentra-cijos stovyklas..."

"Dešimt metų mūsų "broliai miškuose" kovojo, tikėdami, kad Vakarai mūsų kovą žinojo ir rė-mė bent moraliai... Atlanto char-ta, kuri žadėjo pavergtom tau-tom laisvę, buvo tuščias pažadas, kainavęs mano tautai 50,000 žu-vusių ir 400,000 deportuotų, ku-rių 150,000 rado kapus Sibiro žė-mėje..."

"...Narsiausi ir ryžtingiausi Lietuvos patriotai buvo fiziškai sunaikinti, bet nauja generaci-ja pasiryžus eiti savo tėvų ke-liais..."

"...Aš neturiu nieko pridėti prie to, ką esu pasakęs, išsky-rus vieną troškimą — prašymą tiek vyriausiam teismui, tiek ir Sovietų Sąjungos vyriausybei: prašau nepersekioti mano moti-nos, žmonos, mano vaikų ir su-teikti mano Tėvynei Lietuvai ne-priklausomybę..."

Tai paskiros ištraukos iš Simo Kudirkos kalbos, pasakytos ko-munistiniame teisme. Yra žino-ma, kad pilnas jo kalbos tekstas yra pasiekęs laisvąjį pasaulį ir yra slapto prieškomunistinės organizacijos rankose Paryžiuje.

Kada mes, lietuviai, sugebė-sime tą pilnąjį tekstą gauti ir

išleisti auksinės knygos pavi-dale, Kada?

2. Įamžinimas

Apie įamžinimą kalbėti Simo Kudirkos byloje yra, atrodo, tuš-čia šnektą. Nes jis savo suoliu į Laisvę, išdavimo eigoje pa-tirtais kankinimais, šešių mė-nesių būvyje patirtu teroru ka-lėjime Lietuvoje ir savo laiky-sena bei kalba Vilniaus tarjame komunistiniame teisme save yra įsiamžinęs, kaip retas kuris žmo-nijos istorijoje buvęs herojus už Laisvę ir gimtojo krašto ne-priklausomybę. Šito heroizmo faktų niekas niekada jam neįs-tengs užginčyti ir atimti. Tai ne vien Lietuvos istorijoje, bet ir plačiojo pasaulio istorijoje per amžius švytės tikrojo heroizmo pavyzdys.

O mes, lietuviai, tikrieji Simo Kudirkos kraujo broliai, ką?

Kaip neatšaukiamas ir priva-lomas įsakymas skamba:

Išlaikykime Simo Kudirkos heroizmą neblėstančiai liepsno-jantį pasaulio viešumoje. Neleis-kime Simonui Kudirkai nugrimz-ti užmarštin nei pasaulio areno-jų, nei mūsų pačių tarpe.

Ta kryptim jau esame nema-žai planavę ir nuveikę. Ir gery, bet ir niekalu atsiduodančių dar-bų.

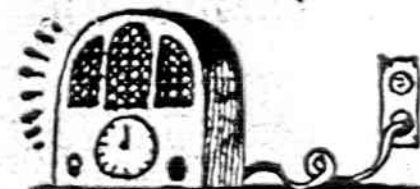
Kas nėra girdėjęs, tegirdi da-bar:

1. Reikalaujame, kad laivo, kuriame įvyko išdavimas, var-

das Vigilant būtų pakeistas var-du Simas Kudirka.

To vardo pakeitimo reikalu Amerikos kongrese buvo įneštos kai kurių kongresmanų rezoliuci-jos. Jos, kiek žinoma, kongre-se buvo išspręstos palankiai — Vigilant vardas turi būti pakeis-tas Simas Kudirka vardu. Šitam kongreso tarimui įvykdyti rei-kalinga atskira komisija. Jeigu būtų buvęs išvystytas atitinka-mas spaudimas į Amerikos val-džios sluoksnius, šią dieną turė-tume Amerikos Pakrančių Ap-saugos I-mo distrikto laivą Si-mo Kudirkos vardu. Čia mes, lie-tuviai, primągime ir neparodė-me reikalingos veiklos. Gal dar nevalū? (B. d.)

Can a young girl college graduate from the Middle West find happiness in The Peace Corps?

Tune in here:

The Peace Corps

Washington, D. C. 20525

Please send me information.

Please send me an application.

Name _____

Address _____

City _____

State _____ Zip Code _____

Published as a public service in coop-

eration with The Advertising Council.

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydasas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dvejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gilauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendra-darbiautojų ir tilių statytojų su sovietais sukelty mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gilauda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Apa-rašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos na-rių elgesys tragikose dienose.

Stefanija Rukienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsi-minimai, parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietu-vio dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kai-nuoja 6 dol.

Juozas Kapčinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie-džiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-lose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose. Druskiniukuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidžius aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką ji žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-vą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Au-toriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISVUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultū-rinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juo-kingi. Pasiuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS, 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIEŅOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar dau-giau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupyimo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	\$22.00
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$2.00	
Kanadoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

ALTas išsikovojo visuotinę pasitikėjimą

Amerikos Lietuvių Tarybos konferencijos dalyviai, joje dalyvavusieji svečiai ir kitų organizacijų atstovai, turėję progos sekti konferencijos eigą ir josios dalyvių nuotaikas, priėjo įsitikinimo, kad Altas yra galingiausia ir žeme vaikščiojanti Amerikos lietuvių organizacija. Altas rūpinosi ir rūpinasi kasdieniniais Lietuvos laisvės ir Amerikos lietuvių reikalais. Alto žmonės rūpi problemų sprendimas ir darbo atlikimas, o ne tuščių pasigarsinimo trimtų pūtimas.

Jeigu neskaityti okupanto finansuojamos spaudos, prieš Alto vedamą darbą išėjo kelios organizacijos apardę ir į lietuvių sukurtas įstaigas koją įkėlė fanatiškesni frontininkai. Jie šmeižė Alto veteranus, kritikavo Alto organizacinę struktūrą ir su žemėmis maišė Alto vestus darbus. Jie rėmė kiekvieną žingsnį, kliudantį Alto veiklą. Tuščios rezoliucijos jiems atrodė daug reikšmingesnės negu rimtas darbas. Jie net nerėmė Alto priešakyje buvusių visuomenės veikėjų katalikų, bet pritarė lietuvių veikiam ardančioms ir ne vietoje fronto apkasus išsikasius žmonėms.

Šių metų lapkričio pirmą dieną su džiaugsmu konstatavom Drauge pasirodžiusį rašinį, kuriame buvo pa reikštas reikalas "persvarstyti rezoliucijų komiteto darbą". Jungtinės Tautos kirtus Amerikai ir tautinei Kinijai tokį smūgį, nėra ko stebėtis reikalu "persvarstyti". Apdairesni politikai prieš kelis metus numatė tokią galimybę, todėl ir neieškojo energijos tuščioms rezoliucijoms. Bet kaip sakėme, geriau vėliau, negu niekad.

Draugo redakcijos narys kun. J. Pr(unskis), visą laiką sekęs Alto konferencijos eigą, žengė dar vieną žingsnį teisinga kryptimi. Jam sunku žengti tiesų ir vyrišką žingsnį. Bendruomenėje politikuojantieji jo draugai jį prilaiko ir kartais iš lygsvaros išmuša, bet jis vis dėlto pripažiuo, kad Altas nusipelnė visuotinio Amerikos lietuvių pasitikėjimo ir visuotinės paramos. Draugo įžanginiame, komentuojamame Alto suvažiavimo jam sukeltas mintis, jis šitaip rašo:

"Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas Chicagoje buvo reikiamai gausus ir praėjo darbingai ir sėkmingai. Kiekvienas, kuris jame buvo ir kuris sekdamas vadovaujančių asmenų pranešimus, gilinosi į Alto veiklą, galėjo įsitikinti, kad ši organizacija yra gajė, veiksminga, vadovybėje turi gabių

DR. KAZIO BOBELIO KALBA ALTO ATSTOVAMS

Tęsinys

1971 metais sausio 9 d. išleistas bendras ALTO ir VLI-Ko komunikatas geriausiai apibūdina mūsų santykius ir darbų pasidalinimą.

Sia proga noriu pranešti, kad 1971 metais Amerikos Lietuvių Taryba yra atlikusi savo finansinį įsipareigojimą VLI-Kui visu 100%, nes yra jau persiuntusi VLI-Ko veiklai parmeti \$15,000.00.

Siais metais taip pat turėjome daug bendrų reikalų ir su mūsų diplomatinės tarnybos pareigūnais. Ypatingai artimas ir nuosirdus, beveik kasdieninis ryšis ir reikalų nagrinėjimas vykdavo su a. a. Chicago Lietuvos generaliniu konsulu Dr. P. Daužvardžiu. A. A. Dr. P. Daužvardis visada labai sielojosi Amerikos Lietuvių Tarybos reikalais. Jo ilgai veikla bei patyrimas tarptautinio diplomatinio etiketo, tarptautinės diplomatinės ir valstybinės teisės klausimais ir taip pat panaudojimas įvairių taktinių metodų buvo Centro Valdybai ir ypatingai man asmeniškai didelė parama. Nė tikėta jo mirtis paliko didelę spragą, kurią bus sunku užpildyti. Taip pat netekimas Garbės Konsulo Bostone a. a. adv. Salnos, mus skaudžiai palietė.

ir su iniciatyva bei pasišventimu dirbančių žmonių, kurie parodo daug meilės Lietuvos reikalui ir pasiaukojimo organizacijos darbams. Altas nėra tik kokių "senelių" susibūrimas, kaip kai kas prisitaria, nėra "nedemokratiškas mirusių grupių junginys", kaip kai kas iš modernių vėjo blaškomųjų prisitaria. Kiekviena ir Alto sudėtį įeinanti organizacija savo vadovybę renka demokratišku būdu ir kiekvienos ir Alto vadovybė siunčiami atstovai pagrįdę yra atėję demokratišku keliu. Altas nusipelnė visuotinio pasitikėjimo ir visuomenės paramos". (Draugas, 1971 m. lapkričio 16 d., 3 pusl.)

Altas gerai apgalvotu, plačiai aptartu ir sutartu darbu išsikovojo didelės Amerikos lietuvių daugumos pasitikėjimą. Alto nesuprantantieji redaktoriai savo skaitytojams siūlė pasigarsinti norinčius "veikėjus" ir įvairių fantazijų autorius, bet didelė Amerikos lietuvių dauguma pritarė ir rėmė rimtai gimtinio krašto laisvės ir lietuvių gerbūviu besirūpinančius žmones. Didelė Amerikos lietuvių dauguma pasitiki pažįstamais ir nuosirdžiais ideologinių grupių ir frateralių organizacijų atstovais, o ne viską kritikuojančiais, bet tikrai pasipirigauti trokštančiais plačiaburniais.

Pelnytą Alto pasitikėjimą turime stiprinti. Alto vedamus darbus turime remti, o Alto priešakinį pastatytą žmonių turime pasitikėti.

Amerikos Lietuvių Taryba rėmė ponios J. Daužvardienės kandidatūrą į garbės konsulo vietą Chicagoje ir šiuo reikalu padarė intervencijas pas atstovą Kajecką ir taip pat Valstybės Departamente. Spalio mėn. 7 d. Valstybės Departamente ALTO delegacija buvo painfor muota, kad p. J. Daužvardienė yra šioms pareigoms priimtina.

Artimi ryšiai buvo palaikomi su ponais Kajeckais ir Bačkiais. Diplomatinės tarnybos pritarimas ir parama ALTO darbams visada buvo jaučiama.

Šių metų bėgyje, pulk. K. Škirpa, buvęs Laikinosios Vyriausybės min. pirm., iškėlė klausimą šios vyriausybės atveiksimimo. Tuo reikalu kreipėsi į ALTO, kad tai akcijai vadovautų. Šiuo klausimu turėjome pasitarimus su VLIKO pirmininku, a. a. Dr. Petru Daužvardžiu, p. J. Kajecku, taip pat su kairiais buv. laikinosios vyriausybės ministrais ir pačiu pulk. Škirpa. Vi šitų pasitarimų išdavoje spalio mėn. 10 d. 1971 metais, pulk. Škirpai buvo parašytas raštas, neįnint į detales, su šia pagrindine mintimi: ALTas priciparia atatinamam momentui atėjus deklaravimui egziliinės vyriausybės. Kokioje formoje ir kokių metu tas de-

klaravimas turėtų įvykti, priklausau nuo bendro ALTO, VLI-Ko, ir diplom. tarnybos įgaliojinių susitarimo, vertinant esančią tarptautinę padėtį. ALTas bendradarbiaudamas su kitais veiksniais, ir toliau tęs šio klausimo nagrinėjimą, studijavimą ir paruošimą.

Kaip Jūs visi jau žinote, šie 1970 — 71 metai ALTO istorijoje buvo labai reikšmingi, nes keli dideli įvykiai, nuskambėję per visą pasaulį, sukrėtė ne tik lietuvių vidinę sąmonę, galvoseną, patriotizmą, bet taip pat įskiepė naujų jėgų, energijos ir pasiryžimo Lietuvos Laisvės atgavimo darbams. Tai buvo Brazilų — tėvo ir sūnaus pabėgimas iš Rusijos vergijos, Simo Kudirkos tragiskas, nelaimingas bandymas laisvės siekti, jo brutalus mūšimas ir pagaliau didvyriškas jo pasirodymas teisme; Vytai Simokaičio ir jo žmonos Gražinos nepavykęs laisvės ieškojimas ir pagaliau 2,000 lietuvių katalikų protestas Maskavoje dėl religijos persekiojimo Lietuvoje.

Šie įvykiai nepaprastai įsjudino ir davė naujo impulso ir energijos naujiems darbams, o taip pat lietuviškoje visuomenėje išskleidė kai kurių progų pajaujimą, okupanto primestą bendradarbiavimo iliuzijas.

Aš neisui į visas šiu įvykių išauktas ir atliktas detales, tai Jūs jau žinote iš spaudos, bet trumpai pasakysiu, kad Brazilų, Kudirkos, Simokaičių ir kitais Lietuvos reikalais buvo parašyta Amerikos valdžios pareigūnams, kongresmanams, senatoriams, kitų organizacijų ir kitų etninių grupių vadovams, Jungtinių Tautų, kitų valstybių pareigūnams, Vatikanui — (Popiežiui, Samore ir Marcinkui), spaudai ir pavieniams asmenims virš 800 laišku, telegramų, raštų, memorandumų, protestų, ir įvairių atsišaukimų. Taip pat buvo padaryta keliolika pareiškimų per radijo stotis. Šiais klausimais bandėme kiek tik sąlygos ir fizinės jėgos leido informuoti ir duoti direktyvas bendrai veiklai lietuvių organizacijoms, ALTO skyriams ir visuomenei.

ALTO delegacija šiais ir kitais reikalais lankėsi Washingtone pas prez. R. Nixono patarėją George Bell tris kartus. Valstybės Departamente 4 kartus, transportacijos departamente 1 kartą, pas įvairius senatorius ir kongresmanus Washingtone ir Chicagoje daugelį sykų. Taip pat turėjo pasitarimų su Radijo Liberti vadovy

be New Yorke. Tarp kitko, šiame reikale Bendruomenės elgesys, ieškant tuščio garsinimo, buvo nepateisinamas. Reikalams pagausėjus ir iškilus būtinumui turėti nuolatinių asmeninių kontaktų Washingtone, Dr. Jonas Genys, profesorius Marylando universiteto, buvo paskirtas ALTO įgaliotiniu. Šiame mūsų seime mes turime Dr. Genį ir man labai malonu yra Jums jį pristatyti, o vėliau jis padarys pranešimą.

Vasario 16 d. minėjimų progą, dauguma Valdybos ir Tarybos narių važinėjo po įvairias kolonijas, pasakydami minėjimuose žodį. Man teko dalyvauti Clevelande. Ir čia, dar kartą viešai pakartojau savo pareiškimą, padarytą Clevelande, 1971 m. vasario mėn. 14 d., kad jei JAV Bendruomenės vadovai negali apsieiti be politinio darbo, tai mielai prašomi įsijungti į Amerikos Lietuvių Tarybą ir padėti jai dirbti, nes čia vietos ir darbo kiekvienai lietuviškai rankai užteks.

Kaip ir priimta pagal senas ALTO tradicijas vasario 16 d. minėjimai buvo surengti JAV Senate — suorganizuoti su sen. Percy pagalba, o Kongrese su kong. Flood pagalba. Abiejuose minėjimuose dalyvavo ALTO delegacija, o Kongrese taip pat jo eks. vysk. A. Deksnys, kuris sukalbėjo invokaciją.

Washingtonė aktyviai veiklia jungtinis pabaltiečių komitetas (Joint Baltic American Committee). ALTO pirmininkui teko šiais metais būti šio komiteto pirmininku. Dr. Genys yra nuolatinis ALTO atstovas prie šio komiteto ir taip pat vadovavo Ethnic Heritage sekcijoj, ir buvo išrinktas visos Amerikos Etninės Federacijos sekretoriumi.

Bandėme palaikyti, kaip galima artimesnius ryšius su amerikiečių ir ypatingai lietuvių spauda, kiekvieną progą informuodami ir suteikdami žinių iš mūsų veiklos. Turiu pabrėžti, kad beveik visa spauda objektyviai ir neutraliai davė mūsų suteiktas žinias ir informacijas. Jautėme labai gražią kooperaciją. Amerikos Lietuvių Taryba susilaukė ypatingai daug paramos iš "Naujienu", vadovaujamų Tarybos nario M. Gudelio, kuris drąsiai ir atvirai gynė ALTO pozicijas. Taip pat jautėme daug pagalbos ir pritarimo iš Dirvos, Lietuvių Vakaruose, Laisvoji Lietuva, Keleivis, Sandara ir Draugas. Man yra malonu paminėti, kad kun. Gar-

va objektyviai savo vedamaisiais išskleidė kairiųjų neaiškumus ir iškėlė neabejotiną ALTO politinio vadovavimo reikšmę. Lietuvių radijo programos irgi davė kiekvienam atvejui progos ir galimybes pasisakyti ALTO klausimais ir perduoti reikiamas informacijas. Šia proga noriu padėkoti Chicago's Margučiu už pagalbą siunčiant telegramas Brazilų reikalui ir padedant organizuoti demonstracijas. Visai lietuviškai spaudai ir radijo bei televizijos vadovams didelis aciu.

Gi "Darbininkas" nukrypo nuo savo ankstyvesnės ALTą remiančios linijos ir kiekvieną progą Alto veiklą ir jos vadovus tendencingai kritikavo.

Pav. šių metų kovą mėn. 2 d. "Darbininke" tiplo vedamasis — "Du Sparnai", kur sulgyną ALTO pirmininko kalbą Clevelande, kalbėjo tūks tančių lietuvių vardu, su tūlu kalbėtoju iš New Jersey, kalbėjusiu tik savo vardu (nes pats kalbėtojas sausio mėn. 9 d. įvykusiame organizacijų pasitarime New Yorke, pareiškė, kad jis yra "independent citizen" tik save atstovaudamas). Nediskutuojant, kad toks suliginimas jokios logikos neįsilaiko, toliau tame pačiame vedamajame redaktorius randa reikalo cituoti Antano Mažeikos daromą priekaištą David Lawrence, U. S. News and World Report redaktoriui, kad David Lawrence tylėjo Kudirkos ir kitu klausimu. Kaip juokinga, nes tik 3 savaites vėliau po paties David Lawrence buvo atspausdintas vienas iš geriausių straipsnių apie pavergtus ir išnaudojamus žmones — žmonių laisvas apsisprendimas (Self — Determination of the People).

(Bus daugiau)

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

ALEKSANDRAS PAKALNISKIS

1932 METŲ DIENORASTIS

Esu aš dabar kaip Viduramžių krikščionija, pradėjusi mylėti praeities stambelbę. Gražiausiomis spalvomis pasipuošusios rikiuojasi mano atmintyje jaunystės naktys tėviškėje, su dainomis, muzika ir šokiais. Tarytum koks gyvenimo idealas į akis lenda. Praeitą sekmadienį valgant pietus dainavo radijas. Dainavo tokiomis kaimiškėmis ir man artimomis melodijomis, kad besklaudydamas ir aš bent trumpam iš sausų dienos reikalų krūvos išsinerė buvau.

BALANDZIO 20 D.

Esu ypatingai blogoje nuotaikoje rūpesčių ir nevilties prislėgtas. Kas bus toliau? Kur dėtis iki kitos egzaminų sesijos, kuri yra dar toli? Tokie ir panašūs klausimai vargina dabar mane.

Taip prikamavę yra mane tie visokie galvosūkiai, ir taip iškulta yra galva besimokant, kad rodos — jei patarnaučiau koki mėnesį dvare prie žemės darbų, gerai pailsčiau ir jėgas atgačiau.

O gal tik laikinai toks neūpas užėjo? Gal ryt — poryt visas tas galvos nuovargis pranyks?

Kartais net lenda į galvą tokia baisi mintis, kad netesėstu savo užsimojime

BALANDZIO 24 D.

Kitą šią sekmadienį jau nebebusiu čia, savo kamaroje. O taip esu susigvyvenęs, kad vadinu jau "sava". Juk daug atsiminimų rišasi su ja, daug darbo, daug nemiegotų ir baisiai šaltų šios žiemos naktų.

Dabar ieškau vietos dvaruose. Jeigu nerasiau, eisiu nors ir pas ūkininką, bet tik vienam mėnesiui. Jeigu visai niekur vietos nerasiau, šeštadienį važinuosiu namo. Todėl kitą savaitę tikrai jau nebe čia būsiu.

Egzaminai pasisekė pusėtinai. Kiek sunkiau buvo su geografija. Isorijos egzaminą nukėlė po Sekminių. Iš kitų dalykų gal rudenį bebus. Kadangi jaučiuosi pusėtinai stiprus iš visų likusių dalykų, tai ir einu dirbti. Nors pinigų šiek tiek užsidirbsiu, nes jau esu apiplyšęs. Gavęs laisvą valandėlę mokysiuos, kad ir tarnaudamas.

Tik klausimas — ar rasiu vietą? Šeštadienį buvau Lefiuose, Klemiškėje ir Lančiūnų. Niekio nelaimėjau, tik pavargau, nes karšta buvo diena.

Užėjo dabar gražūs orai — tikra vasara. Malonu vaikščioti po laukus. Bet šiandien niekur neišėjau, nes pietų nebuvau. Ryt eisiu kur nors ir dvarus.

GEGUŽES 1 D.

Šiandien yra sekmadienis. Vakar buvau Klaipėdoje alikti ten paskutinius reikalus ir atsisveikinti su broliu. Užsukau į

pirtį, paskui "Betanijoje" pavalgiau pietus, ir nueėjau pas Eliozį.

Buvova žadėjusiu eiti į mišką pasi-vaikščioti, gerai apie viską išsikalbėti, bet išėjo kitaip. Parėjęs pietų jis pasisakė važiuojąs į Palangą, bet ne vėliau šėisų grišias. Liepė palaukti. Bet paskui išėjo taip, kad išvažiuoju abudu. Vienas jo pažįstamas mokosi šoferiui, ir besimokydamas žadėjo nuvažiuoti į Palangą. Jo pavardė — Hermanas. Šoferiu važiuoju Žiurinskio Jonis. Susėdė mes keturi apskome porą kartų apie miestą ir, paėmė dar vieną poniją, išdūmėme į Palangą.

Automobilis buvo senas ir nedengtas. Išvažiuos iš miesto vairuoti ėmė Hermanas. Kokią penkilią kilometrų nuvažiuos, sprogo padanga. Valandėlę patriušęs šoferis uždeja atsarginę.

Susėdė vėl švilpėme tolyn. Vos tik už Nemezatės, per kokius tris kilometrus prieš Palangą, sprogo kita padanga. Nutarė uždėti anksčiau sprogusią. Bet neturėdami reikiamų įrankių, kol nuėmė, kol uždejo, išėjo pora valandų. Eliozis su ponija miškelyje tysojo, aš padėjau taisyti. Sutaisę, nebegalvojome apie Palangą, o tik rūpinomės, kaip parvažiuoti į Klaipėdą, nes jau buvo vakaras. Susisukę grįžome, bet, kokius keturis kilometrų pavažiavus, sprogo trečia padanga. Išlipę pamatėme, kad ketvirtoji irgi jau šnypsėja.

Nutarėme mes keturi eiti pėsti, o šoferis vienas tuščiais technais važiuoti. Bet pavažiuoti nebegalėjo. Valandėlę ėję, pamatėme atvažiuojant Hermano šefą. At-

važiuo ieškoti savo žmonių, nebesulaukdamas grįžtant. Eiti palikome trys, ir pėsti parėjome į Klaipėdą aštuoniolika kilometrų.

Šiandien išeinu į tarnybą pas Redveikį. Po mėnesio grįšiu į pamokas.

GEGUŽES 8 D.

Liūdna diena. Gamta daro įtakos ir žmogui. Apsiūkusi, šalta ir lyja.

Jau vieną savaitę išgyvenau pas Redveikį. Ir nieko negaliu dabar pasakyti apie praejusią, niekio. Rodosi, kad ta savaitė buvo praleista pernai, kad ji man jau senai buvo žinoma, todėl nieko naujo duoti negalėjo.

O juk turėjo būti man ta savaitė nepaprasta. Aišku, kad turėjo. Naujoje vietoje ir pirmą kartą naujose sąlygose.

Tik tiek beatsimenu, kad nemokėjau valyti arklių, ir turėjau rūpestį kol išmokau, ir kad dėjau daug pastangų prisitaikyti, įtikti gaspadoriams ir nuslėpti tikrąją savo padėtį. Turėjau pasirodyti nieko nesuprantas, nešvarus, tikras kaimo bernas. Turėjau taip daryti, nes reikėjo manęs nepažįstantiems žmonėms sudaryti nuomonę apie save, kad kartais nepamanytų, kad aš nesu darbininkas. Ir visą tą savaitę vakarais nuslėpdavau tik po valandėlę laiko pasimokyti.

Šiandien mokiausi daug. Gal dėl to ir negaliu dabar minties besugaudyti. Visas šiai dienai skirtas energijos kiekis jau iškvotas. Bet ir turiu taip daryti, o ne kitaip, nes prieš akis egzaminai.

Buvo žadėjęs šiandien atvažiuoti Eliozis, bet, matyt, nebeatvažiuos, kad toks negražus oras.

Tuojuo ir galvą man lenda taip įprastas tas artimos atėties planavimas. Kaip Filijas Fogas noriu būti, kad nė vieno žingsnio uepadaryčiau neapgalvotai. Pagundų čia yra daug, nes yra gražių ir ištvirkusių mergaičių.

Taip tad gyvenau aš dabar Lėlių kaime. Kame gyvendamas atversiu šią lapą ir po kelerių metų? Gyvenu vieninteliu siekimu — mokytis. Visą ir viską man siekimui auokuju.

GEGUŽES 16 D.

Sekminių antroji diena. Pernai Sekminės abu su Elioziu šventėme namie, o ši-mel abiejų ten nebuvu. Pernai trečiąją Sekminių dieną su strokais atidrožiau į Klaipėdos kraštą. Ir tebesu jame ir šiandien.

Turiu čia tris šventas dienas. Ir pyragų iškepė. Taigi — aš šventiu čia Sekmines geriau, negu švėsciau jas pas tėvą gyvendamas. Bet ne tas svarbu. Svarbu tai, kad per tris laisvas dienas galėsiu daug pasimokyti.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmia ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 3/4-8012
Telefonai: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais, ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rezid. 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir šeštadieniais, tiksliai susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais, uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir šeštadien-
iais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus. Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko kontaktus ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antradien. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirmia ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonai: GI 8-6195

DR. P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2250 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

ALFONAS NAKAS

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

**Šį sekmadienį — šaulių
kultūrinė popietė**

Šį sekmadienį, lapkričio 21 d.,
Lietuvių namuose įvyks kultūrinė
popietė. Jos rengėjai —
St. Butkaus vardo šaulių kuopos
kultūrinė sekcija.

Programa susideda iš dviejų
dalių: bus pristatyta pedagogo
Vaclavo Čičiūno knyga "Seima
tautinėje bendruomenėje"; ir
simpoziumas, tema "Tautinis
aukštelėjimas ir šeima". Simpoziumo
referentais yra pakviesta Saulės
Tremtyje redaktorė, visuomeninė
Stefanija Kaunelienė. Koreferentais —
skautų veikėja ir literatė Liuda Rugienienė.
Simpoziumo koordinatorium bus
pedagogas, buvęs LŽS c/v-bos
narys Pranas Turėta iš Grand
Rapids.

Popietė prasidės 12:30 val.
Įėjimas ne tik nemokamas, bet
šaulės žada visus svečius dar ir
kavute pavaišinti.

**Skulptorius P. Baltuonis
trečią kartą Detrote**

Kai originalusis dailininkas,
savo skulptūras atbaidęs iš Dievo
pusiau sukurtų šakų, šaknų
ir kitokių šį tą reiškiančių me-
džio gabalų, pirmą kartą vie-
šėjo Detrote, tai savyje buvo
kaip ir nepastebėtas. Mat, jis
tada su keliais ar keliolika kū-
rinii pasirodė Tarptautiniame
institute, kur tik maža saujelė

lietuvių jo darbus pamatė. Kai
pirmą kartą į Detroitą iš Mon-
trealo atvyko, Pranas Baltuo-
nis per šimtą skulptūrų išstė
Lietuvių namuose ir čia jau daug
tautietį pamatė, pasigėrėjo, ki-
ti ir įsigijo.

Padėkos dienos savaitgalį
je P. Baltuonis į Detroitą atva-
žiuoja trečią kartą. Jo darbų pa-
roda dabar vėl įvyks Lietuvių na-
muose. Bus atidaryta (neoficialiai)
lapkričio 25 d., 3 val. po pietų
ir tęsis iki 8 val. vakaro. Tokiu
pat laiku paroda bus galima apžiū-
rėti lapkričio 26 ir 27 dienomis.
Oficialus parodos atidarymas įvyks
sekmadienį, lapkričio 28 d., 12 val.
ir tą pačią dieną, vakare, ji jau
bus visam uždaryta.

P. Baltuoniui reklamos kaip ir
nebūna. Visi, kas kartą jo parodą
matė, vėl ateis ir atsives dar du ar tris, nes ten tik-
rai yra ko pažiūrėti. Sąryšį su
dabartiniu P. Baltuonio atvykimu
vienas dalykas yra labai įdomus
ir džiugus. Ogi šį kartą parodą
rengia ne kokių senų organizacija,
bet Lietuvių studentų sąjungos
Detroito skyrius, tiksliau — skyriaus
valdyba. Tai mažas būrelis labai
jaunų, bet visuomeniškai (ir meniškai)
nusiėkusių žmonių. Ką gi bega-
lečiau prie šios korespondencijos
ir pridėti? Tik tiek, kad eina
su pasidžiaugti ir P. Baltinio
skulptūromis ir jaunais parodos
rengėjais.

**Verikaitis ir Petrasukas
Dainavos baliuje**

Lapkričio 13 d. Mercy kolegi-
jos vienoje iš poros labai jau-
kių salių buvo tradicinis rudeninis
Dainavos jaunimo stovyklos
globo komiteto balius. Kaip ir
kasmet, šiame baliuje alevia
buvo užimta, publika išsipus-
čiusi, išsipuosusi, linksma. Tokie
šaukūs baliiai Detrote mutose
tėbūna du: čia minimas ir Ben-
drumenės rengiamas N. metų
sutikimas.

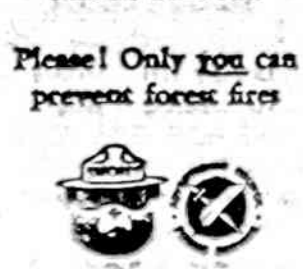
Ypatinai daug džiaugsmo pu-
blikai suteikė arti pusvalandžio
užtrukęs Vaclovo Verikaitio kon-
certas. Mūsų kanadiškas bari-
tonas dainavo keletą lietuvių
liaudies dainų ir operų arijų.
Dainavo jausmingai, laisvai ir
aktoriškai apvaidindamas. Plo-
jimui audrai pabaigoje nesiliau-
jant, turėjo net du dalykus pri-
dėti. Jam akompanavo jaunas,
muzikalus pianistas, irgi kana-
diškas (iš Toronto), regis, dar
konservatorijos studentas, Jo-
nas Govečas.

Šienu abų menininkai pereitę
vasarą programą atliko Daina-
voje, frontininkų stovyklos už-
baigtuvėse. Kaip tik tada, po
lygiai gerai pavykusio koncer-
to, jie ir buvo šiam baliui anga-
žuoti. Tokių koncertų čia daug
neturime. V. Verikaitį reikėtų
dažniau į Detroitą pasikviesti.

Antras džiugus dalykas, tai
Vytauto Petrausko grįžimas su
nauja šokių kapela. V. Petraus-
kas, dar gimnazistu būdamas,
turėjo gerai išlavintą šokių or-
kestrą, pavadintą Atžalyno var-
du. Pradėjęs studijuoti, vėliau
į kariuomenę pašauktas turėjo
su Atžalynu atsiveikinti ir po-
ra ar trejetą metų jo nebegirdė-
jome. Šiame baliuje V. Petraus-
kas, su savo sesute, studente Al-
dona, ir keliais amerikoniškais
muzikantais vėl taip puikiai gro-
jo, kad publika šoko, šoko, šoko
ir nebenorėjo prie stalų grįžti.
Reikia manyti, kad dabar mes
Vytauto ilgam nebeperasime,
kad jo naujas orkestras gros
kiekvienamė didesniame baliuje.

FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
stir the ashes, and drown
them again. Crush all
smokes dead out.

Please! Only you can
prevent forest fires

SKAITYK KASDIEN
NAUJENAS
— TIKRĄ SKAITYKLĄ —
Lietuvių baltų perka ir parduoda
ir propažuoja tiksliai per
NAUJENAS

Laiko tėkmėje

Užėiga veikia, bet ne visiems
jos durys atviros

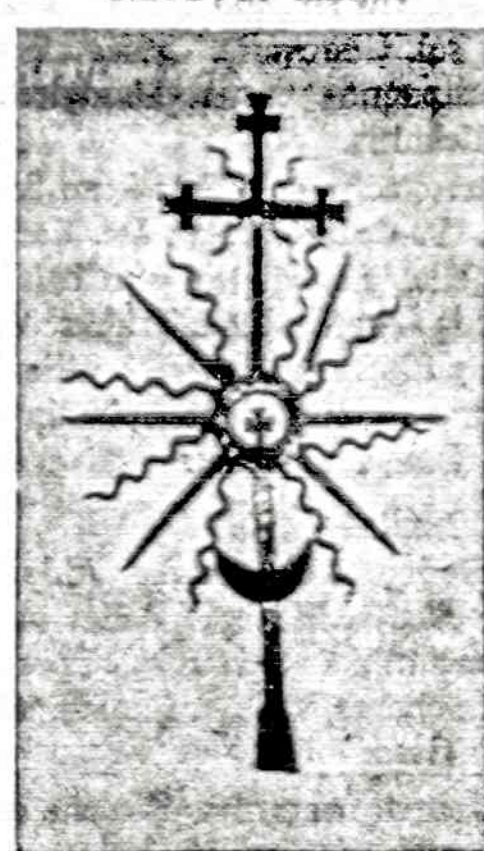
Jono Badausko žmoną Berni-
ce buvo užklupusi liga ir gana
nelengva. Teko jai ir ligoninė-
je netrumpą laiką pagulėti, ir iš
jos grįžus ne tuoj galėjo ateiti
talkon prie darbo jų laikomoje
jau apie dvidešimt metų užėi-
goje, 3238 So. Halsted gatvėje,
Bridgeporte. Žinoma, jos pas-
veikimu džiaugiasi ne tik jos
vyras Jonas, bet ir visi tos užėi-
gojos lankytojai. Ji tamę darbe
turi ne tik sugebėjimą, bet ir ge-
rą pastabią atmintį. Nors kar-
tą kas yra ten apsilankęs, ji jau
žino, ko jam reikia ir ką jis mėg-
sta išgerti.

Reikia pasakyti, jog Jono Ba-
dausko užėigai lankytojų nie-
kadoms nestigo net ir tada, kai
tame bloke buvo dešimt ar dvy-
lika užėigų, kurios, kaip sako-
ma, vienu lankytoju trys ar ke-
turiuos dalinosi. Badauskas to
skatiko nesivaikė ir triukšmau-
jančius nepataisomus gėrikus,
trukdančius kitiems ramies
jos lankytojams smagiai, ramiai
praleisti laiką, neįsileisdavo. Gal
dėl tos geros pas jį tvarkos jis
ir per tą buvusią užėigų infla-
ciją toje vietoje pastoviai išsi-
laikė, kai daugelis kitų buvo pri-
verstos susilikviduoti.

Ta gera tvarka ir dabar pas
jį tebėra. Ten nepateks, kas yra
nepageidaujamas. Dursy visa-
da, kaip sakoma, atviros, bet po
raktu. Palietus rankeną, garsas
signalizuoja, kas nori įeiti, ir
kartu matosi pro langą veidas.
Jei lankytojas yra vertas šioje
užėigoje lankytis, jos prasive-
ria, o jei ne, — tai jam tenka
dūlinti toliau.

Abu Badauskai nuoširdūs,
paslaugūs lankytojams. Jonas
visada, nelaimėje kam esant,
stengiasi padėti. Nešykštūs juo-
du ir mūsų tautiniam kultūri-
niam reikalams. Beje, šia pro-
ga noriu priminti, jog Jonas
būtų galėjęs būti ir meniškai
nuotraukų fotografu. Mačiau
jo gausiai padarytus nuotraukų
jų vasaros atostogų. Jis turi me-
niškų gabumų, kaip foto objek-

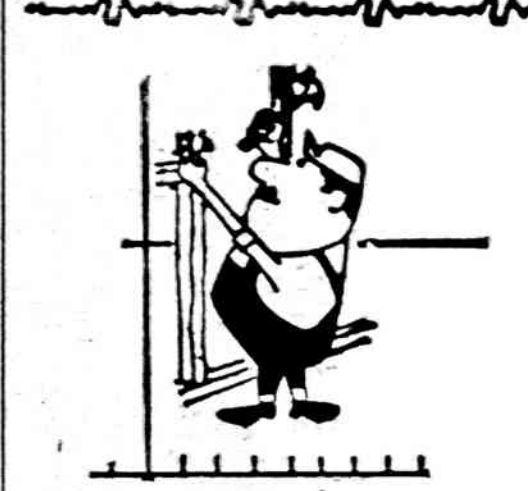
LIETUVIŲ MENAS

(Š. Balzeko muziejaus foto archyvu)

tyvą nustatyti. Ir paprasčia gam-
tos ar buities nuotraupa atrodo
labai meniškai pagauta.

A. Vil.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

Susirinkinių ir parengimų
PRANESIMAI

— Chicago, Lietuvių Suvalkiečių
Draugijos šokių vakaras įvyks lapkri-
čio 20 d., 7-00 val. vak. Hollywood Inn
saloje, 2417 W. 43rd St. Šokiams gros
George Joniko orkestras. Bus skanių
valgių ir įvairių gėrimų. Kviečiame
visus dalyvauti ir praleisti linksmai
vakarą.

— Žemaičių Kultūros klubo metinis
parengimas įvyks lapkričio 21 d., 4-00
val. popiet. Hollywood Inn svetainėje,
43 ir S. Western Ave. Bus vaišės, Va-
liūno muzika šokiams ir veiks laimės
šulins. Nariai ir svečiai kviečiami
dalyvauti. Nariams dalyvavimas, pa-
gal konstituciją, privalomas. Įžangos
bilietas 1.00 dol. asmeniui.
Joseph Skeivys, klubo pirm.

PADĖKA

A. + A.

DR. ALGIRDAS VASONIS

Šių metų rugšėjo mėn. 13 d. mirė mūsų mylimas vyras, tėvas,
brolis, žentas ir švogerys. Palaidotas rugšėjo 15 dieną Lietuvių Sv.
Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems atsilankiusiems koplyčioje, tar-
siams atsisveikinimo žodžius, pareiškimus užuojautą žodžiu ir raštu.

Ačiū už užprašytas už jo sielą miasis ir prisijusias gėles, bei už
aukas Jaunimo Centro statybai.

Dėkojame kunigams už maldas ir kan. V. Zakarauskiui už palydė-
jimą į kapines.

Sirdingai dėkojame grabnešiams ir visiems dalyvavusiems laido-
tuvėse.

Žmona, sūnūs, sesuo, broliai su šeimomis, uošviai ir švogeriai.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai aitvarai ir laumės
Skrąjojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar
kryžstaiviai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemėgų mūsų maži-
siems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI-
NUKES, 34 psl. su 8 apsakymais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai ili-
truotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka
mažiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gra-
tus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-
kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip
pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys.
Didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64
psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 5-gos premi-
juota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail.
V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švastas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos
vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės.
Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai.
Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemai-
čiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos
įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuo-
tų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auk-
lėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valando-
graziosios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELININKAI
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS TIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE, Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginea 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

Minės Lietuvos kariuomenės atkūrimą

L. V. S. "Ramovės" Chicago skyrius ir Chicago Lietuvių Taryba rengia Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės atkūrimo 53-ju metų ir Simo Kudirkos 1-ųjų metų į laisvę veržimosi su-
kakčių minėjimą. Minėjimas įvyks 1971 m. lapkričio mėn. 21 d. Jaunimo Centre.

MINĖJIMO PROGRAMA

1. Iškilmingos pamaldos 11 val. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Pamaldas atnašaus ir tai dienai pritaikytą pamokslą pasakys kun. J. Borevičius.

Pamaldų metu koplyčioje giedos solistės Genovaitė Mažeikienė ir Margarita Momkienė. Yvargonais gros muz. Monigirdas Motekaitis. Auką atneš Vanda Kulikauskienė ir Antanas Švitra.

2. Žuvusių už Lietuvos Laisvę pagerbimas.

Iškilmes praves kol. Petras Seštakauskas. Aukurą uždegs L. V. S. "Ramovės" Centro Valdybos pirmininkas gen. prof. Stasys Dirmantas, asistuos Dalia Bobelienė ir Zuzana Juškevičienė. Trumpą žodį tars kol. gen. štb. pulk. Karolis Dabulevičius. Vainikus padės Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų - Savanorių Sąjungos vardu kol. Petras Seštakauskas.

DEMESIO! KARPENTERIS

Porčiai — Garažai su durimis — Priestatai.

Beisiantų ir įrengiamų ir kiti įvairūs karpenterio darbai. Taip pat naujų namų statyba, su lotu ar be lotu.

Apskaičiavimai nemokamai.

JOE ŠUKYS
TEL. — 582-7595

MARQUETTE PET SHOP
2455 West 63rd Street
Tel.: 778-6909
Now open for business
PETS OF ALL KINDS
Come in and browse

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME LOANS INSURED SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-3248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiu adresuotai, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

ras Balzaras, asistuos partiz. S. Statkevičienė ir Lėkadija Dainauskienė.

Chicago skyriaus ramovėnų ir D. L. K. Birutės draugijos Centro skyriaus vardu kol. Andrius Juškevičius, asistuos M. Babickienė ir Vanda Kulikauskienė.

Chicago Lietuvių Tarybos vardu Dr. Kazys Bobelis, asistuos Bronė Pakalickienė ir Aldona Indreikaite.

Saulių Sąjungos vardu Vytauto Didžiojo Kuopos pirmininkas V. Išganaitis, asistuos Saulės Ce-
sevičienė ir Bražienė.

Mažųjų vardu Renata Variakojytė, asistuos Raimondas Bagdonas ir Andrius Narbutis.

Marija, Marija!
3. Akademine dalis:
Atidarys skyriaus V-bos pirmininkas kol. Andrius Juškevi-

čius. Garbės Prezidiumo kvie-
timas. Vėliavų įnešimas. J.A.V. ir Lietuvos Himnai. Himnus giedos sol. Genovaitė Mažeikienė, akompanuos muz. Manigirdas Motekaitis.

Invokacija sukalbės kun. Sta-
sys. Paskaitk skaitys Dr. Kazys Bobelis. Benedictio — užbaigos maldą sukalbės kun. Trakis. Vė-
liavų išnešimas. Vyr. vėliavininkas — Rinktinės pirminin-
kas Saulys Tamkus.

1. Meninė dalis:
Meninę dalį praves Aldona Indreikaite. Meninės dalies pro-
gramą atliks Lietuvių Operos Vyrų choras, vadovaujamas mu-
ziko Gėco.

Lietuvių organizacijos su vė-
liavomis, visuomenė kviečiama skaitlingai minėjime dalyvauti.

L. V. S. "Ramovės"
Chicago skyriaus ramovėnai ir Chicago Lietuvių Taryba

KARŽYGIŲ KELIAIS

Lapkričio dvidešimt trečioji

Kaip visos kultūringos tau-
tos, mes irgi kiekvienais me-
tais prisimename savo tautos
didžiulius įvykius. Prisime-
name ir savo didžiųjų žmonių
gimimo, mirimo ar atliktų di-
delių darbų sukaktis. Prisime-
name lyg sugrįždami į praeitį
pasidžiaugti laimėjimais, ap-
gailestauti nelaimes ar neskė-
mes, pasimokyti ir, anot didžio-
jo tautos varpininko Vinco
Kudirkos, — iš praeities pasi-
sėti stiprybės. O praeitį tu-
rime didingą, papuoštą ne tik
didvyriškomis kovomis, bet ir
garbingais laimėjimais.

Viena iš mūsų tautos didžiųjų
sukaktių yra lapkričio dvi-
desimt trečioji. Pirmojo pasauli-
nio karo griuvėsiuose Lietu-
vos nepriklausomybės paskel-
bimas, kaip Jono Biliūno "Lai-
mės žiburį", buvo tik kažkur,
aukšto kalno viršūnėje mato-
ma laimės šviesa. Kad ji pas-
klistų visoje šalyje, buvo rei-
kalingos tautos sūnų ir dukte-
rų aukos, tokių, kurie nesigai-
lėtų net savo gyvybių aukoti to
žiburio pasiekimui.

iš kovos laukų, bet jie pasiekė
laisvę ir laimės žiburį, ku-
ris, kaip ir anas Biliūno, pa-
sklido visoje šalyje...

Po antrojo pasaulinio karo
vėl atgimė lietuvių karžygių
dvysia. Išėjo nauji savanoriai,
vadinami miško broliais. Jų
viltis sugniūždė tūkstančius
kartų galingesnės prieš jėgos
ir tikėjimas pagalba / apvylęs
jų viltis.

Anais laikais mūsų kovojan-
tieji kariai neturėjo ne tik rei-
kalų, bet net minimalių
sąlygų vesti kovą prieš besi-
veržiantį, ar jau įsiveržusį į jų
kraštą priešą. Jie į tai ir ne-
kreipė dėmesio. Kad ir blogai
ginkluoti, kad ir pusalkaniai
ir skurdžiai apsirengę, jie ne-
sidaūrė į šalis, o prieš save ma-
tė tik aukščiausių tikslų, —
laisvę Lietuvai. Blizgančios
uniformos, grakščios manie-
ros ir trankūs paradai, gal tik
taikos meto kariuomenei... Gi
naučiai savo šalį kariuomenei
pirmoj eilėj buvo reikalinga
savanorių dvysia ir šventas pa-
siryžimas siekti užsibrėžto
tikslų.

Cia prisiminti kovojančio
lietuvių žygiai jau praeityje.
Jais jau puošiasi mūsų garbin-
gos istorijos lapai. Ne tik anks-
tyvesnių, bet ir šio šimtmečio
kovotojų nedaug jau yra mū-
sų tarpe. Knygnešius, 1905 me-
tų sukilėlių jau kaip ir nėra.
Kūrėjų — savanorių eilės me-
tai po metų sparčiai retėja.
Šiandien susikaupę ir jiems nu-
lenkę galvas, netaisidome. Ir
didysis dainius Maironis anuo-
kart dainavo: "Oi neverk, mo-
tinele, kad jaunas sūnus eis
ginti brangiosios tėvynės..."
Ne raudoti šiandien lietuviui
tinka, bet iš praeities pasisė-
mus stiprybės, visomis prie-
monėmis siekti Tėvynei lais-
vės. Kas žodžiu, kas plunks-
na, kas mokslu, auka, daina,
sportu ir visomis kitomis prie-
monėmis, turime išlikti, būti
tvirti ir būti pasiruošę sutikti
laisvės aušrą... Ne mes ap-
spresime Tėvynės likimą, bet
įvairiais darbais jai padėti
daug galime ir privalome.

P. Venclova

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

BOOKKEEPER

SMALL COMPANY IN THE
OPTICAL AND ELECTRONICS
FIELD

needs all around bookkeeper
who would be capable of be-
coming Office manager also as-
sume administrative duties.

Company located in Northwest
suburb. Steady full time job.

Good salary and Company ben-
efits. Some German desirable
but not necessary.

PHONE AFTER 7 P. M.
967-6833

RENTING IN GENERAL

NUMOS

IESKAU
NUOMOTI KRAUTUVEI

PATAI PATAI
Skambinti tel.
733-3494

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS su vir-
tuvės privilegija vyrai arba moterai
Marquette Parko apylinkėje.
Tel. GR 6-6497.

lapkričio 13 d. Jiems akompa-
navo muz. Bronė Variakojienė.
Ji taip pat deklamavo savo jdo-
mų eiliuotą feljetoną "Vedybi-
nis rojus".

— Zenonas Puzinauskas, YM-
CA Centrinės aukšt. mokyklos
vedėjas, įeina į teisininkų, visu-
menininkų ir suinteresuotų kor-
poracijų, kurios tikslas padėti
pašalintiems ir išstojusiems iš
mokyklų jaunuoliams, vėl no-
rintiems siekti mokslo ir profe-
sinio lavinimosi. Z. Puzinaus-
kas buvo Lietuvos krepšinio
rinktinės žaidėjas.

— Valstybės gynėjas William
Scott įspėja gyventojus, kad
prieš Kalėdų šventės įvairios
fiktyvios firmos pradėjo prista-
tinti apdėtu mokesčiu (COD)
neuzsakytus paketus su menka-
verčiais daiktais. Tokių neuza-
sakytų pakelių galima nepriimti.

— Dick Butkus, Chicago fut-
bolo komandos Bears žvaigždė,
sekmadienio rungtynėse su Wa-
shingtono komanda Redskins
buvo demesio centre ir nūlė
pergalę 16:15 rezultatu. Run-
gtynės vyko Soldiers aikštėje ir
buvo matomos per televiziją vi-
soje Amerikoje.

— Jonas Vaičiūnas, LB Vid.
Vakary apyg. v-bos vicepi-
mininkas informacijos reika-
lams, po trumpų atostogų vėl
įsijungė į visuomeninį darbą.

— Prof. Pranas Čepėnas, re-
dagavęs istorinį veikalą apie
Lietuvos universitetą, išvyko į
Worcester, Mass.

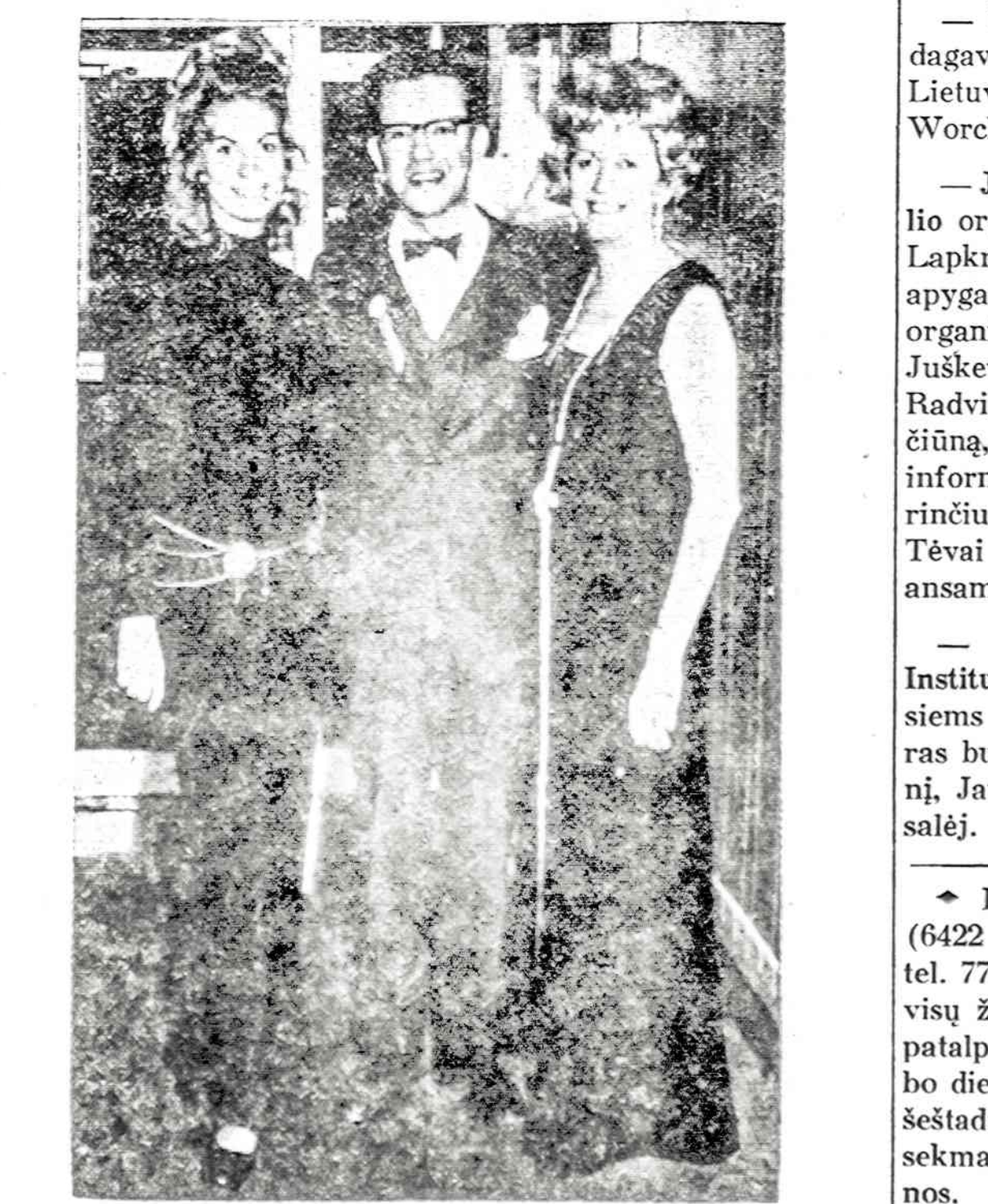
— Jaunimo Tautinio Ansamb-
lio organizavimo darbai gyvėja.
Lapkričio 14 d. LB Vid. Vakary
apygardos valdyba vietoj vieno
organizatoriaus paskyrė tris: A.
Juškevičį, tel. OL 2-8546, K.
Radvilą, tel. RE 7-5436 ir J. Vai-
čiūną, tel. WA 5-6979. Jie teikia
informacijas ir registruoja no-
rinčius ansamblyje dalyvauti.
Tėvai prašomi savąjį atžalyną
ansamblin siųsti.

— Pedagoginį Lituanistikos
Institutą šiais metais baigu-
siams diplomų įteikimo vaka-
ras bus gruodžio 11 d., šeštadi-
nį. Jaunimo Centro didžiojo
salė. Pradžia 7 val. p. p.

♦ Lietuvių Tautiniai Namai
(6422 S. Kedzie Ave., Chicagoje,
tel. 778-9878) maloniai praneša
visų žinių, kad LTN pastogės
patalpos atdaros vakarais: dar-
bo dienomis nuo 5:30 val. p. p.,
šeštadieniais nuo 2:00 val. p. p.,
sekmadieniais nuo 12 val. die-
nos.

Norintieji dėl patalpų tartis
kitu laiku, prašomi kreiptis į
Bronių Kasakaitį, tel. 778-7707.
(Pr).

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE". — TITRI GERIAUSIA
PĖSISEKIMĄ BIZNYJE

Illinoio gubernatoriaus pavaduotojas Paul Simon atvyko į
Naujienu banketą. Gubernatoriaus pavaduotoja sutiko ban-
keto komiteto pirmininkę Christine Austin, o jos dukrė
Tina Austinaitė nuvedė gubernatoriaus pavaduotoją į po-
nia prie garbės stalo. Gubernatoriaus pavaduotojas turėjo
progos pasidžiaugti lietuviškais šokiais, atliktais Frank Sa-
polio vadovaujamo banketo dalyvių su stykusių garbingu
svėčių, kuris tuojau pasakė turtinę kalbą.
Foto V. Noreikos

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTORA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

65-TOS IR S. CAMPBELL apylinkėje
parduodamas 6 kambarių, 3 miega-
mųjų namas, 2 automobilių garažas.
Savininkas atsilieps telefonais 737-9247
arba 436-1548.

SAVI NAMAI NESALA
5 BUTU AUKSTAS MŪRAS, 50' lo-
tas, 3 auto mūro garažas. Naujas
gazu šildymas. Alumin. langai. Ireng-
tas šilumos beismontas. Naujas garažas.
Blokas nuo parko. \$38,500.

2 BUTU GRAŽUS MŪRAS. Beveik
kaip naujas. Alumin. langai. Ireng-
tas šilumos beismontas. Naujas garažas.
Blokas nuo parko. \$38,500.

3 BUTU 1½ AUKSTO MŪRAS. Ga-
zu šildymas. Geros pajamos. Gražūs
butai. Garažas. Arti ofiso. \$34,000.

6 KAMBARIU MŪRAS. Kabinetu
virtuvė. Moderni vonia. Naujas gazu
šildymas. Garažas. Arti mūsų. —
\$19,000.

9 KAMBARIU modernus bungalow.
Liukusinė vonia, kabinetu virtuvė.
Pilnai irengtas beismontas. Židynys.
Šildymas gazu. Nauji kilimai. 2 auto
garažas. Marquette Parke. \$28,000.

4 BUTU gražus mūras ir 4 auto
mūro garažas. Naujas gazu šildymas
Alumin. langai. Prie Maria High —
\$42,700.

Valdis Real Estate
f051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS. skienas ir pasto-
gė. centrinis šildymas, garažas. Rich-
ten Parke.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias
sklypas. 41-ma ir Campbell.
POMUS BUNGALOW. irengtas
sklenas, garažas. Tuoj galima užimti.
77-ta prie California Ave.

MASTO KRAUTUVE ir 2 butai
Brighton parke.

3 BUTAI ir biznio patalpa Mar-
quette Parke.

VALGYKLA su namu ir visais iren-
gimais. Judri vieta.

ŠIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

APYNAUJIS 2-ju butų gražus mūr.,
po 3 mieg., alumin. langai, karštu van-
deniu šiluma gazu. 2-ju autom. gara-
žas. Gražioje vietoje prie parko. —
\$40,500.

6 KAMB. MŪR. moderni virtuvė ir
vonia, alum. langai, karštu vandeniu
šild. gazu. Marquette Parke. \$21,500.

APYNAUJIS 1½ aukšto mūr., alum.
langai, šiluma gazu, irengtas rūsys.
2-ju autom. garažas. Marquette Par-
ke. \$39,500.

GRAŽUS 4 BUTU mūr., alum. lan-
gai, karštu vandeniu šild. gazu, mo-
dernios vonios. Mūr. garažas. Mar-
quette Parke. \$52,000.

VIRŠ 50 PĖDU pločio, gražus kam-
pinis sklypas. 2-ju butų namai. Oak-
lawn. Teiraukitės.

LABAI GERAS 10 butų mūras. 2
automobilių mūro garažas. Marquette
Parke. — Tik \$88,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus vi-
su rūšių namo apšildymo pečius ir
air-conditioning į naujus ir senus na-
mus. Irengiu vandens boilerius ir
stogu rinas (gutters). Darbas atlie-
kamas greit, sąžiningai ir garantuotai
Apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir
užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

"NAUJENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICIULIS

Savo namine vaistu spintele reikia
nepaprastai įvairiai ir tvarkingai už-
laikyti, kaip šiame vaizdelyje parody-
ta: išimti visas bonkutes ir nuplauti
lentynas; patikrinti visus užrašus,
kad nelykytų klaidų, nes vaistų su-
maišymas gali būti fatališkas. Patik-
rinti, kokių vaistų trūksta ir juos pa-
pildyti, kad būtų bet kokiame neti-
kėtumui pasiruošęs.

778-9878

778-9878

778-9878

778-9878

778-9878

778-9878

778-9878

778-9878

778-9878

778-9878

778-9878